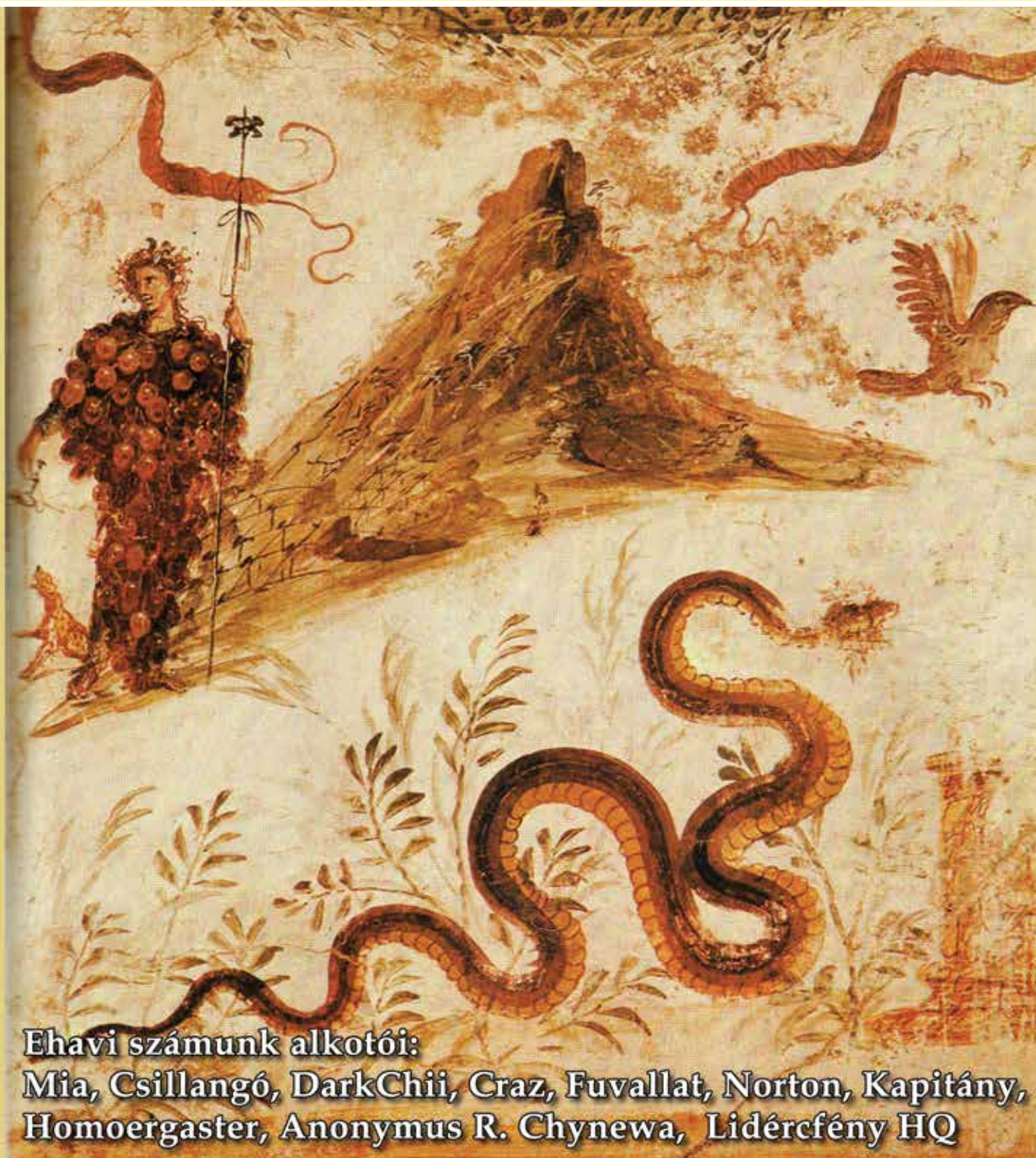

Lidércfény

amatőr kulturális folyóirat

www.lidercfeny.hu

V. évfolyam, 8. szám, 2011. augusztus

Ehavi számunk alkotói:

**Mia, Csillangó, DarkChii, Craz, Fuvallat, Norton, Kapitány,
Homoergaster, Anonymus R. Chynewa, Lidércfény HQ**

Tartalom

INTERJÚ

Eric Muldoommal beszélgettünk /Lidércfény HQ/..... 3.

NOVELLÁK

Uluru /Craz/ ..... 6.

A nagy fogás /Fuvallat/..... 10.

A magány társa /DarkChii/ ..... 11.

A Vándor éjszakája /Mia/..... 11.

Az aranyrigó /Anonymus R. Chynewa/ ..... 12.

TÖRTÉNELEM

Apokalipszis AD. 79

– Az ókori világvége /Homoergaster/ ..... 14.

Két elnök, két augusztusi nyilatkozat ..... 19.

VERSEK

Szürkület /Csillangó/ ..... 20.

Asztráldémon /Norton/..... 20.

KÖNYVAJÁNLÓ

Beregi Tamás: Pixelhősök /Kapitány/ ..... 20.

A hónap képe

KÜLÖNLEGES INSTRUKCIÓK.

Irvin Kershner (jobbról) és Darth Vader (balról)
a Birodalom Visszavág forgatásán.

IMPRESSZUM:

**Lidércfény amatőr kulturális folyóirat
V. évfolyam. 8. szám, 2011. augusztus**

Kiadja a Lidércfény Online Kulturális Magazin
Megjelenik minden hónap második felében.

Borító: A Vezúv 79 előtt, falfestmény Pompeiben

Felelős és tördelőszerkesztő:
Bognár Zsolt (Jimmy Cartwright)

Tartalmi szerkesztő: Török Viktor (Kapitány)

Olvasószerkesztő: Túri András (Homoergaster)

Grafikai munkatársak: Bognár Attila

Támogatónk: Szabó Dénes és családja

E-mail: lidercfeny@szentesinfo.hu

Internet: www.lidercfeny.hu

Nyomdai munka: SZVSZ Kft. nyomdaüzeme
6600 Szentés, Petőfi u. 1.

Hírek, pályázatok

VI. Lidércfény Pályázat

Barlangi medvék, sámánok és hideg sör

Műfaj: Fantasy

Kategória 1: komoly próza

Kategória 2: humoros próza

Kiíró: Lidércfény Online Kulturális Magazin

A pályázat címe:

„Barlangi medvék, sámánok és hideg sör”

Pályázhatnak: Magyarországon és határainkon túl élő magyar nyelven alkotó amatőr írók, kizárólag saját maguk által írt, még meg nem jelent, magyar nyelvű novellákkal.

Beküldési határidő:

2011. november 15., éjfél

A pályázat témája és célja:

Képzeld el, milyen lehetett egy történelem előtti időben élő ember élete! Nap mint nap a pusztá létért kellett küzdenie, miközben folyton ismeretlen veszélyek lestek rá zord világának minden zugából. Lakáshelyzete nem volt épp rózsás, folyamatos vitái voltak a szomszédsággal, például akkor, ha egy mogorva medve vagy egy Neander-völgyi ember is ugyanazt a lakályos barlangot nézte ki magának. A sötét hatalmakkal lepaktált sámánok törtek hordája életére, és neki, mint a csapat brutális erejű harcosának kellett társait megvédelmeznie. Eközben a háttérben meghúzódva távoli bolygókról érkezett idegenek manipulálták emberünk genetikai kódját két piramis megépítése között, hogy egy kicsit besegítsenek az evolúciónak. És az is lehet, hogy már az egymás fejét lecsapni vágyó hallhatatlanok is közöttük jártak. Talán csak az este hozott a történelem előtti embernek némi nyugalmat, amikor társaival körbeülték a táborfüzet, a sebes vizű pataokban behűtött sört iszogatták – mint tudjuk, a sörgyártás egyidős az emberiséggel –, és közben hősi vagy éppen hátborzongató történeteket meséltek egymásnak.

A pályázatra olyan, a terjedelmi kiírásnak megfelelő humoros vagy komoly fantasy novellákat várunk, amelyekben az író egy vagy több ősember szemszögéből írja le történetet. Célunk, hogy megismerjük az ősi emberek világát, és hogy milyen hétköznapi vagy misztikus veszélyekkel kellett szembenéznük életük során.

Az előző Lidércfény pályázatokból okulva arra szeretnénk kérni a tisztelt pályázókat, hogy a beküldött írások lehetőleg az – akár elképzelt – őskorban játszódjanak és szerepeljen bennük legalább egy darab ősember, ellenkező esetben a nevezést sajnós még akkor sem tudjuk elfogadni, ha minden más szempontból kiváló írásról van szó.

Nevezési díj: a pályázaton való részvétel ingyenes

Díjazás:

• Mindkét kategória első három helyezett novellája megjelenik a 2011. decemberi Lidércfény Amatőr Kulturális Folyóiratban.

• Mindkét kategória első három helyezett alkotója kap 1-1, a Lidércfény logójával, a pályázat feltüntetésével, a helyezésükkel és írói álnévükkel ellátott gravírozott fapajzsot; 1-1 hasonlóan elkészített a zsűritagok által aláírt oklevelet, valamint 2-2 példányt a folyóirat 2011. decemberi számából.

• A helyezettek további díjazása a szponzorok felajánlásaitól függ.

A pályaműveket ide várjuk: palyazat@lidercfeny.hu

További információ: <http://palyazat.lidercfeny.hu>

Eric Muldoommal beszélgettünk

Interjúalanyunk neve többeknek ismerős lehet, hiszen már jó néhány alkalommal találkozhattak vele a Lidércfény olvasói is. Eric Muldoom alapvetően arról híresült el, hogy megalkotta, mi több, életre kellette Ammerúnia világát. Legutóbb a Sötételf – Vérkövek című shared-world antológia jelent meg, részben erről kérdeztük. Talán kevesebben tudják, hogy ő tartja karban Aldyr néven a fantasy.lap.hu, szerepiáték.lap.hu, trónokharca.lap.hu valamint a fantasycentrum.hu oldalakat. Még kevesebben tudják azonban, hogy történetíróként köze volt a játékfejlesztéshez is, mégpedig a Black Hole Games csapatában. Erről a kitéről(?) is nekiszegettünk néhány kérdést.

Lidércfény HQ: Először is néhány szóban mutatkozz be kérlek. Hogyan kerültél közelebbi kapcsolatba az írással, miként vált belőled a Cherubion kiadó egyik stabil írója, illetve van-e mindehhez köze a tanult szakmádnak?

Eric Muldoom: Embereket építék a szó legszebb értelmében. Tanításra gondolj, azon belül leginkább vezetőképzésre: először tanuld meg magadat vezetni az életben, aztán mások felé is nyithatsz és segíthetsz nekik megtenni ugyanezt. Tanítok egyetemen, többféle felnőttképzésben, legjobban mégis a vállalkozásomban élvezem ezt, mert ott a legkevesebb a kötöttség, csak azokkal dolgozom, akikkel sikerül megtalálni a közös hangot. Amúgy valamikor agrármérnökként végeztem Mosonmagyaróváron, de voltam értékesítő, értékesítési vezető is. Élelmiszermarketing területén húztam le a legtöbb évet (12), míg végül elegendő lett belőle (főként a termékorientációból). Manapság stratégia, hr, vezetés, ezek kötnek le.

A fantasy (a képzeletvilágokban való kalandozás) egészen kiskoromtól az életem része, az első regényemet tíz évesen írtam rajzlapokra, Karl May művei ihlették (ma is öröm, fantáziadús címe „Az öt jóbarát”). Azóta is alkotok, némelyek olvassák is, amit leírok. :-)

Salvatore „Otthon” c. regénye adta a kezdő lökést az íráshoz, az első novellám főhőse is egy „drow”, vagy ahogy átkereszteltem „drowit”, jelesül Asslanthasi Aldyr. A sztorit (címe: A legendák könyve) még Commodore64-en írtam hajlékony lemezre, s mire küldhettem volna Nemes Istvánnak, addigra az egyik lemez tönkrement, gépelhettem fejből újra azokat a fejezeteket (nem volt nehéz, annyiszor átrágtam előtte a mondatokat, hogy már kívülről fújtam őket). Magamtól küldtem, úgy értem senki nem noszogatótt, egyszerűen jött az ötlet és postára adtam. Aztán mikor hónapokig nem jött válasz, még fel is hívtam Istvánt, aki elmondta, olvasta, tetszik neki, de a lezárást nem tartja jónak. Megjelenhet, miután ő átírja. Mondtam erre: átírom én.

Megtörtént, tetszett neki, megjelent, és pont akkor értékelte olvasókkal az antológiák elbeszéléseit, és tízes skálán 8,6 körül kaptam, ezzel én lettem a legkedveltebb írás a „Démonok” c. kötetben (No jó, talán csak Caldwell előzött meg:)). Ez azért simogatta nem létező egómat, szóval innentől kezdve senki és semmi nem tarthatott vissza. István picit a névválasztásban is segített: Erich Muldoom helyett Eric Muldoom álcájában kerültem a publikum elé.

Pisti azóta is pártfogóm, rengeteget köszönhetek neki, úgyhogy egyik nagy példaképem ő. Ma is meghatározó személy az életemnek ezen a területén, márpedig a fantasy az egyik legnagyobb szenvedélyem.

Szakma? Tényeket közlök, sajnos vagy sem, nem végeztem semmilyen íróképzést, ilyesmit, István segített a

legtöbbet, folyamatosan ellátott tanácsokkal az elmúlt 15 év alatt. Sokat profitáltam még Lőrinczy Judit és Raon (Heidel Dan) egy-egy kritikájából. Amúgy autodidakta módon eleinte Wayne Chapman és Raoul Renier „stílusát” igyekeztem átvenni, megfejteni a mondataikat, a dramaturgiát, később letettem erről. Pár elbeszélés azért őrzi az emléket (pl. „A varjú”). Stephen King „Az írásról” könyve nagyon hasznos útmutatóul szolgált, és úgy általában David Gemmell, George R R Martin, Joe Abercrombie írásait igyekszem elemző szemmel olvasni, mit lehet tőlük ellesni. És persze az aktív műhelytársak, akiket szintén figyelemmel követek: Allen Newman, Bán Mór, Douglas Rowland, Eve Rigel, Santorina Grey, hogy kiemeljek pár kivételesen jó arcot. No meg a gyakorlat. Mindig tanulok valamit egy-egy elbeszélésemből. :)

Lidércfény HQ: Mi ösztönzött arra, hogy megalkosd Ammerúnia világát? Kik segítettek ebben?

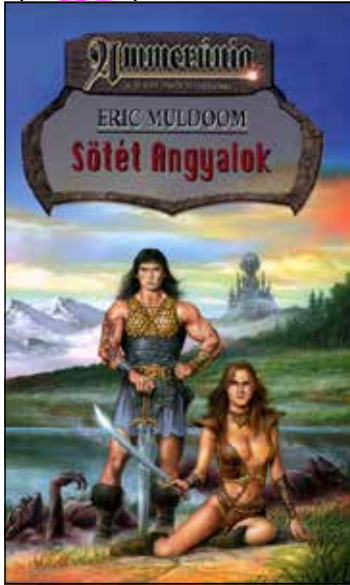
Eric Muldoom: Mindig is bolyongtam képzeletvilágokban. Elirigyeltem ezeket pár szerzőtől (Burroughs, Howard, Lovecraft, Salvatore, Weis és Hickman, Caldwell és Chapman), és akartam egyet magamnak is.:) Történelem szakos tanárnak készültem, tehát a „háttér” szeretete is adott volt. Elkezdtem gondolkodni a gimnázium utolsó éveiben egy fantáziabirodalmon: a Frozed Kingdoms nevet adtam neki, később Daroness-re kereszteltem át, végül Ammerúnia lett belőle. Az egyetemen rajzoltam egy térképet hozzá, plusz pár skiccet hősökhöz, és jöttek a gondolatok, megtöltöttem velük egy spirálfüzetet (ma is megvan, benne jégmanókkal, hodonok leírásával, etc).

A világot aztán 2004-ig egyedül építettem, illetve hoppá, ez csak részben igaz, mert 1994-1997 között meséltem hozzá. Kalandozó csapatunkban akadt varázsló (boszímester, Sárkány Bors), barbár (Zorg, a Szikla) és boszorkány (Enis), valamint esetenként egy dalnok (Artax).

Természetesen Ynev világaról kerültek át, „Ravenloft-díszletekből lopott” ködnýulványokkal.

Jellemzően Ammerúnia északi felén kalandoztak: kezdték a hótündérek barlangjainál, majd miután kiélték szexuális vágyaikat, hajón menekültek le Vanúriába (közbeiktatva egy durván mulatságos szigetet, ahol egy örült szumk végtagkeskedő kínozta halálra játékosaimat), s végül Kanakh-Aamkórban – a holdelf császárvárosban – telepedtek le. Itt nem bírták sokáig, új küldetésük a sivatagos Szkütiába repítette őket (inkább volt kínke-serves tevegelés), majd a vérelfek hegyei alatt, a Döglidérc-lápvídeden megrekedtek, pár vérivó lich és néhány hullá (később már levakarhatatlan élőhalott) társaságában. Azóta is várjuk, hogy a történet innét tovább folytatódjon...)

Erre amúgy van esély, mert mit hoz az élet, Sárkány Borsa a lányaim keresztapja lett, Zorg pedig a feleségem legjobb barátjének az élete párja, úgyhogy... lehet, már a gyerekeket is bevonjuk majd a következő partiba. :)

Hmm, azok az esték és éjszakák! No, szóval nagyjából ez volt az 1.0 verzió, 1993-1997 között. Egy ideje pályázatok útján segítőtársak – mondhatom barátok – szegődtek mellém, a mostani világkép java része már közös vajúadás eredménye (persze azért élveztük/élvezzük is a fejlesztést). Még nem tartunk a 2.0-nál, de érzéseim szerint az „Elf Birodalmak” sorozat és a „Hősök” trilógia talán már az a szint lesz. Hosszú távon tervezek – ebben is.

Lidércfény HQ: Úgy tudom, működik egy írói műhely is, amely Ammerúniát gondozza. Mondanál erről pár szót?

Eric Muldoom: A műhely 2003-tól működik, idén lesz meghirdetve az „ötödik körös” pályázat toborzás céljából (két témában is lehet majd beadni pályaművet). A tagok mindig jönnek-mennek, páran viszont stabilan maradnak, ők azok, akiknek tetszik a csapat, és megtalálják itt a számításukat. Vagy úgy egyszerűen jól érzik magukat velünk, akár csak a régi Cherubion-stáb, amikor nagy ritkán összeülünk.

Fő kapocs közöttünk a világ, nincsenek „leckék”, tanfolyamok, a legfőbb közös cél a világ élettel való feltöltése. Projektekben dolgozunk, s igyekszünk ezt a lehető legszabadabb formációban tenni, nagy teret engedve az egyéni elképzeléseknek és a kreativitásnak. Minden héten hétfőn este műhelytalálkozónk van (Skype), ott beszéljük át az aktualitásokat. Néhány kiemelés hadd tegyek:

Soren Ward Feketepart szakértője, de a holdelfekhez is sokat hozzátett, gyakorlatilag a műhely első vonalas alkotója, már önálló projektje is van (shared-world antológia lesz).

Timár Krisztina általános világfelelős, igen sok értékes észrevétele van a mítoszoktól a vallásig bezárólag szinte minden témához; színtűgy dolgozik regényen és kisebb elbeszéléseken, a Sötételf 2-ben is elég jelentős szerepet vállalt.

Egyik legújabb társunk Fiam Csilla (Deamon), aki rövidesen a világleírás vonalán jelentkezik majd kisebb-nagyobb anyagokkal, de novellán és regényen is dolgozik segítőtársával.

A világleírásban talán mi négyen vagyunk a legak-

tívabbak, és természetesen a többiek is hozzászólnak az anyagokhoz, illetőleg elbeszéléseikkel formálják és gazdagítják a világot.

Lidércfény HQ: Mik a közelebbi és távolabbi terveid Ammerúnia világával kapcsolatban?

Eric Muldoom: A közeli tervekhez mondjuk 4 éves keretet adok, a távlatiaknak évtizedeket. A 4 éves tervben benne vannak a következő antológiák:

Sötételf 2. - Maszkok

Sötételf 3. - Kristályváros

Árnylef - A varázsló

Holdelf - Lázadás

Sziklaelf

Vérelf

Hősök 1. 2. 3. (antológiák a Királysághoz)

Kullgan 2. (regény)

A többiek személyes terveiről nem nyilatkoznék, mint jeleztem, vannak ötletek regényekre (bőségesen), de ezeket egyelőre a „meglepetés” kategóriában hagyom. A hosszú táv pedig az Elf Birodalmak kibontását jelenti, a Királyság részletezését tematikus kötetekkel, és önálló regényekkel. Amíg élvezem az írást, addig biztosan elérhető lesz az olvasóknak Ammerúnia. Így vagy úgy, de módot találunk a megjelenésre. Nagyon örvendetes számunkra, hogy a kiadó - kiemelten Nemes István és Villányi Pál - egyaránt támogatja a kezdeményezéseinket, és a tulajdonos szintűgy.

Lidércfény HQ: Térjünk rá a BHG-s időszakra. Egyáltalán hogyan kerültél a játéklejlesztés közelébe?

Eric Muldoom: Nagyon kedves barátom, Pozsgay Gyula ajánlásával. Ő valahogy amolyan útjelző az életemben. Mindig akkor jelenik meg valami ötlettel vagy lehetőséggel, amikor nagy szükségem van „éghajlatváltozásra”. :) Most éppen két területen is tervezünk, hogy összedolgozunk – meglátjuk.

Anno (2000 végén) Gyula már benne volt nyakig a játéklejlesztésben (saját cége által és más cégekben éppúgy), és úgy adódott, hogy beajánlott pár embernek. Én pedig megírtam egy Terminator 3. szinopszist és egy fejezet részt, megkértem Békési Józsefet (Béka, endless.hu), fordítsa le angolra, majd Gyula tett róla, hogy a kézirat eljusson Andy Vajnához. Amikor megtudtam, hogy Vajnáknak tetszett a „bemutatkozásom”, és meghívtak az egyik fejlesztői teambe, hát... marha jó érzés volt! Ezt követően négy projektben vettem részt, mindegyikben más mélységben és minőségben.

Az I SPY c. mozifilm játékadaptációjának előkészítésén dolgoztam vagy fél évet, itt a cselekményvázat készítettem, párbeszédeket írtam, együtt ötleteltem a kreatívokkal és a menedzsmenttel. Andy Vajna Vigadó téri irodájában székeltünk, ez önmagában adott egy feelinget, illetve gyakorta egy-egy pizza mellett folytattuk a diskurzust. A kezdeményezést végül leállították, a film elkészült ugyan, a játék nem. Van ilyen.

Két kisebb projekthez is felkértek, egy sci-fihez és egy fantasy-játékhoz, de bevallom, már a nevékre sem emlékszem (munkacímek voltak). Egyiket Gyuláék cége (Clevens) fejlesztette volna, itt csak a háttérben kellett agyalni (emlékeim szerint amolyan Witcher-feelinget képviselt), aztán meg is akadtunk vele. Gyuláék nekiláttak a Terminator 3. játéknak és más autós projekteknek, és a fantasy vakvágányra futott.

A másik kezdeményezéshez vannak valahol anyagaim lementve, de elnézést, inkább nem kaparnám elő, ott úgyis csak kreatívként szálltam be, picit a sztorivonalakat kellett volna összerázni. Merthogy egy 2. világháborús

FPS-ről beszélünk, „film-noir” feelinget hozva, időutazással. Utóbbi eléggé szétzilálta a cselekményt, ennek a kisimitásába vontak be, de ez csak pár beszélgetést és néhány elkészített háttéranyagot jelentett.

A leghosszabb időt – 1,5 év – az Armies of Exigo csapatánál töltöttem el (Blackhole Games). Ez a társaság ma a Warhammer univerzumhoz fejleszt, továbbá a hasonlóan nagynevű Heroes of Might and Magic VI. részét készíti. A Blackhole Games továbbra is a Cinergi Pictures tulajdona, akárcsak az időközben elhíresült Digic Pictures (mozibetéteket gyártottak többek között a Warhammer, a Civilization, a Mass Effect, a Dragon Age és az Assassins Creed játékokhoz).

<http://www.gamemaster.hu/index.php?bejegyzes=4c36c887403b6>

Volt alkalmam szorosán együttműködni velük, hetikétheti találkozókkal vettem részt projektüléseken, közben odahaza a háttérvilágon melóztam. A munkám az első részben a sztorivonal gondozásából állt, de itt viszonylag kötött volt a koncepció, nem igen engedtek hozzányúltni. Aztán elkezdtem kidolgozni a háttérvilágot (Mordenek), mégpedig egy enciklopédiát kértek tőlem. Ez egy több száz oldalas világleírás, amiben tételesen kidolgoztam a főbb birodalmakat, a népeket, a szokásokat, a mágiát, etc. Visszatekintve elég durva méretű és minőségű anyag jött össze! A legvégén Gáspár András (Wayne M. Chapman) bízta meg az angolra fordítással, de végül nem vállalta el. Jóval később András elmondta nekem, hogy örült nagy meló lett volna a 300 oldalas világleírás (benne nem kevés novellabetéttel) átrakni angolra, főként úgy, hogy mellette ő már évek óta dolgozott a játékiparban, ahol megvolt az egész napos elfoglaltsága. Amúgy ha az Exigo stábjában nagyon akarta volna, bizonyára megjelenteti, de végül elvetették a „De Luxe” kiadás ötletét, és emiatt a teljes enciklopédia a fiókban maradt, és velem is lezárták az együttműködést (miután leadtam a teljes anyagot, és gyakorlatilag nem került új meló). Kár az enciklopédiáért, mai szemmel visszanezve is akadnak benne időtálló, egyedi ötletek, a mordeneki mágiarendszere pl. nagyon büszke voltam anno és ma is az lennék.

Hozzám tartozott még a „concept art” munkafolyamatban az, hogy kiválasszak olyan jeleneteket a világ mindennapjaiból, amelyeket aztán a szintén népszerű és időközben Amerikába kiköltöző Boros-Szikszai páros rajzolt meg. Több esetben karaktereket is kiragadtam, illetve a világ sorsára meghatározó horderejű eseményeket, amelyeket aztán grafikaként láttam viszont. Emiatt Boros-Szikszaival többször egyeztettem személyesen, volt szerencsém ellátogatni párszor az irodájukba – klassz élmény volt!)

Végül több mint száz AoE grafika került ki a kezük alól, némelyik könyvborítóra kívánczik, de akárcsak a teljes háttéranyag, ezek jogvédett termékek, és a Cinergi Pictures a szerzői jogot is megvásárolta hozzájuk külön szerződésben (nem jártam utána, de állítólag az USA-ban van erre lehetőség). Szóval hiába telt el x idő, nem lehet publikussá tenni őket, legalábbis a legjobb tudomásom szerint. Talán valamelyik játékmagazin leköszölt belőlük

párt reklámcéllal, engedéllyel, de hogy ki és mikor, sajnos nem ugrik be. Amit mellékelek, ez viszont biztosan közöttük volt, úgyhogy:

Lidércfény HQ: Van-e, lesz-e kapcsolat a játékfejlesztéses időszakod és Ammerúnia között? Vagyis van-e arra reális esély, hogy egy napon a gép előtt ülve barangolhatjuk azt be? Azért kérdem így, mert ez sajnos a Cherubionnak sem jött össze a Káosz világával.

Boros-Szikszai, 2002

Eric Muldoom: Igen, a World of Chaos lehetett volna eredményes, sajnos nem lett az, de a részletekbe nem mennék bele, mert nem voltam bennfentes.

Az én esetemben két eset biztosan lehetséges. Ha lesznek valaha olyan anyagi helyzetben, hogy megfinanszírozzam egy számítógépes játék fejlesztését, akkor biztosan lesz Ammerúnia valamilyen platformon. Egy ilyen fejlesztés 50-300 millió forint (de inkább az utóbbi, és a tíz évvel ezelőtti költségvetéseket ismervé), szóval, az az opció csak akkor játszik, ha a vállalkozásomból NAGYON sikeres leszek (és akkor most nem fokozom).

A másik lehetőség, hogy újra felveszem a kapcsolatot a Blackhole Games vezetőivel, és esetleg hozhatja úgy egyszer az élet, hogy rábólintanak egy ilyen fejlesztésre. Lássuk be, ez már előfordulhat, de jelenleg ennek is picit az esélye.

Persze van egy harmadik út is, amennyiben Gyula és én is úgy ráérnék, ahogyan nem, akkor saját „házi fejlesztésbe” is belekezdhetnénk. Gyula tapasztalt, volt is ugye saját cége (egészen pontosan alapító tulajdonos volt benne), amit felfejlesztett és végül pénzzé tett, és a kapcsolati tőkéje a mai napig naprakész. Néha szóba kerül az Ammerúnia-játék ötlete, de a jelenlegi élethelyzetünkben ez a harmadik „út” sem több tervezgetésnél, vagy inkább csak amolyan „ábrándozás”.

Lidércfény HQ: Milyen tapasztalatokat szereztél iróként a játékfejlesztésben?

Eric Muldoom: Hát, nem sokat. Sok a kötöttség, kicsi a mozgáster, és nagyon jól kell tudni angolul (ez nálam sajnos nem volt a tarsolyban), valamint igen tisztességesen megfizetik az embert. Plusz láthatsz egy olyan munkahelyi modellt, ahol mindenki alig várja, hogy elkezdődjön a hét, sőt, még a rendes munkaidő után is ott marad „dolgozni”.

Lidércfény HQ: Van-e valami, amit azóta másképp csinálnál ezzel kapcsolatban a tapasztalataid, ismereteid alapján?

Eric Muldoom: Igen, picit jobban meg kellett volna becsülnöm azt a munkahelyet, és több időt fektetni az angol nyelvismeret mélyebb elsajátításába. Ehhez lusta voltam, így bizonyos előrelépési útvonalak lezárultak. A kreatív anyagokat ma is hasonló lelkesedéssel készíteném mint akkor, már ha újra felkérnének, de több beszélőlásért kardszkodnék a történetet illetően. És inkább regényt hoznék össze a játékhöz, mintsem világleírás.

Lidércfény HQ: Köszönjük az interjút, s további sok sikert kívánunk mind a szakmai, mind a magánélethez.

Eric Muldoom: Köszönöm szépen a lehetőséget, és hasonló jókat kívánok!

Lidércfény HQ: Köszönjük az interjút, s további sok sikert kívánunk mind a szakmai, mind a magánélethez.

Eric Muldoom: Köszönöm szépen a lehetőséget, és hasonló jókat kívánok!

Uluru

Erdundára tökéletesen illett a porfészek kifejezés. A térképemen olyan apró betűvel szerepelt, hogy először Eridundának olvastam, és tegnap igencsak néztek rám az emberek, hogy mit is akarok tőlük. Nagy nehezen mégis eligazítottak, és stoppolnom is sikerült cirka két óra alatt. Az út ide háromszor tovább tartott.

A hely egyetlen nevezetessége a mellettem lévő motel és vegyesboltot leszámítva – ahol az éjszakámat töltöttem, szerencsére nem a vegyesbolt részében – az volt, hogy innen indult a négyes számú út, ami kétszáz kilométerrel arrébb nemes egyszerűséggel beleveszett a sivatagba.

Már éppen kezdtem újra megbánni a döntésemet, ami erre az isten háta mögötti helyre vezérelt, mikor egy sötétkék terepjáró fékezett mellettem. Ahogy megállt, a nap pont a szemembe tükröződött a hűtőrácsra lévő emblémáról.

– Csak nem a sziklához tartasz? – hallatszott a kocsiból. Oldalra léptem két lépést, így már láthattam a kérdést feltevő lányt is.

– Ilyen nyilvánvaló? – érdeklődtem. – Bár gondolom, erre más nem nagyon van.

– Azért akad egy-két érdekes hely úgy ötszáz kilométeres körzetben – merengett. – Tudod mit? Egy nagy adag jégkrémért elviszlek oda. Pakold be a cuccodat, stoppos! – nézett kopottas hátizsákomra.

– Tudod mit? Legyen dupla adag, de akkor kérek egy kis kalauzólást is.

– Rendben, megegyeztünk, úgyis idegenvezetői vizsgára készülök – mosolyodott el, majd a kezembe nyomott egy jókora hűtőtáskát.

Erre én is elvigyorodtam, mert láttam, hogy jó pár üveg sör is bele fog férni.

– Mennyi idő innen a szikla? – kérdeztem később, miközben bepakoltam dögnehez hátizsákomat az eléggé karcos Ford hátuljába. Egy kisebb csomagot – benne a fényképezőgéppemmel – a hűtőtáskával együtt a hátsó ülésekre tettem.

– Úgy három óra – érkezett a felelet. – Nyugi, belefér a mai napba. Amúgy Minma vagyok – nyújtott kezét. Én is elhebegtem a nevem, miközben az érintésétől mintha vilám sújtott volna.

– Nos, tehát innen már látható az úti célunk – kezdett bele mondandójába több mint két órával később, miközben a Ford lendületesen falta az utat a vörös árnyalatú tájban. – A mihez tartás végett, az Északi Terület szövetségi állam Uluru-Kata Tjuta Nemzeti Parkjában haladunk, Alice Springstől délnyugatra, úgy háromszáz-háromszázötven kilométerre. Az országban nemzeti parkból – ha jól emlékszem – ötszázhatvan található. Amint látod, ez egy bazi nagy félsivatagos terület. Épeszű ember önként nem flangál erre, így a sziklát egy térképész „fedezte fel” 1873-ban – bizonyos William Gosse –, aki határtalan képzelőerőről téve tanúbizonyságot, az akkori miniszterelnök után Ayers Rocknak keresztelte. Ez persze nem zavarta a pitjantjatjarákat és a yankuntjatjarákat, akik már az idők kezdetétől Urulunak nevezték. Nekik a szent szikla tabu, felmászniuk nem szabad rá.

– Azért ugye ez rám nem vonatkozik? – reménykedtem.

– Csend legyen, kérem – mosolyodott el –, itt most idegenvezetés folyik. A birtokomban akarom tudni azt a

szimpatikus doboz jégkrémet. Tehát ez a világ legnagyobb monolitikus, azaz egy darabból álló sziklatömbje. Háromszáznegyvennyolc méter magasra emelkedik a környező táj fölél, a kerülete pedig meghaladja a kilenc kilométert. Amúgy egy hatalmas föld alá süllyedt hegy csúcsa, úgy ötszáz millió évvel ezelőtt még az Ausztrália közepét borító tenger alatt rejtőzött. Érezd magad kiváltságos helyzetben, hogy most láthatod.

– Igenis, hölgyem, úgy érzem magam – szalutáltam neki egy doboz sörrel, majd egyszerre ittam a hús nedűt és szavait.

– Természetesen a világörökség része. Az Uluru arról is híres, hogy a nap és az év különböző időszakában ideeső fény hatására úgy tűnik, mintha változtatná a színét. Ez különösen figyelemreméltó jelenség naplementekor, amikor egy rövid ideig vörösen izzani látszik. Bár elég ritka az eső, nedves időben a színe ezüstszürke, amelyen fekete sávokat alkotnak a víz folyása nyomán kialakuló algacsíkok. Az Uluru figyelemreméltó sajátossága az egyöntetűsége, homogeneitása, és hogy nem oszlopok jöttek létre belőle. Ezek a jellemzők hozzájárultak fennmaradásához, miközben a körülötte levő kőzetek erodálódtak.

– Elégé kihalt ez a környék.

– Ne hidd! A talajt majdnem összefüggő növényzet borítja és a környék százötven madár, ugyanennyi hüllő és kételtű fajnak, valamint huszonkétféle emlősállatnak ad otthont. Az Ausztráliában mindenhol megtalálható kengurun kívül itt él még a kokabura, ami a föld legnagyobb jégmadara, a hangyászszün, ami emlősállat létére tojással szaporodik, de miután kikeltek kicsinyei, ugyanúgy szoptatja őket, mint bármelyik fajtársa. De még számos rendkívül érdekes állat- és növényfajt találhatunk itt Ausztrália egzotikus élővilágából.

– Például? – kotnyeleskedtem bele ismét.

– A mulgara, az egyetlen itt élő veszélyeztetett emlősfajta, leginkább csak a homoksíksági területen fordul elő, az Uluru környékétől a park északi határáig, az Ayers Szikla üdülőterületig terjedő keskeny részen. Ugyanitt él az erszényes vakond, a Woma piton és a nagy sivatagi szkunk. A park denevér populációja hét faj foglalt magában, amelyeknek napközbeni alvóhelyre van szükségük az Uluru és a Kata Tjuta barlangjaiban és hasadékaiban. A denevérek többsége légi zsákmányra vadászik a sziklafal mintegy száz méteres körzetében. A park rendkívül gazdag ízeltlábú faunával rendelkezik, amelyek közül hetvenhárom fajtát kiemelten védettként tartanak nyilván. Tehát vigyázz, hová telepedsz le pihenni, nehogy a kihalás szélére sodorj valamilyen bogarat.

Tényleg hatalmas volt. Minden átmenet nélkül emelkedett ki a tájból, fejedelmként uralva azt. Minél közelebb értünk hozzá, annál jobban vonzotta a tekintetet. Az égbolton csak pár kősa felhő téblábolt, ezzel is színesítve a nem mindennapi látványt.

Már a karcos Fordból jó pár fotót készítettem, az Uluru a képeken egyre nagyobb helyet követelt.

Végre-valahára a hosszú kocsikázás is befejeződött, újra szilárd talajt érezhettem talpam alatt.

– Mit szólnál egy nagyobb sétához? – érdeklődött kedvenc idegenvezetőm, talán csak hogy újra hallassa hangját. A válasz rám volt írva, de kifejeztem verbálisan is:

– Kedvemre méltó cselekedet.

– Akkor irány az Uluru! – adta ki az utasítást. – Négy-öt óra alatt körbesétálhatjuk, ha akarod.

– Most szívesen elfogadok egy sört – szólott, miután

felkapaszkodtunk egy kisebb kiemelkedésre.

- Parancsolj - nyújtottam át neki egy Fosterst. Örültem is a kérésének, már igencsak húzta karomat a hűtőtáska. Hogy ez a későbbiekben ne okozzon ekkora problémát, én is felbontottam egy dobozt.

- A jégkrémért még tartozom egy történettel, tehát beszéljen most helyettem az Álomidő mítosza - kezdte egy nagy korty után.

Az ősi időkben, mikor a világot még az óriások járták, és alakították két kezük és gondolataik ereje segítségével, a népek egész más jelentőséget tulajdonítottak a föld és ég csodáinak, mint manapság. Az Álomidőnek nevezett, történelem előtti korszakban született meg az Uluru. A mitikus időkben még képlékeny volt a Föld. - A hangja egészen fátyolossá vált, mintha visszautazott volna a régmúlt évezredékbe. - A táj a kialakulás idejét élte. Félig ember, félig állat héroszok járták a világot, ősvényeket és utakat vágva utódaiknak a határtalan ausztrál sivatagon át. Esővízgödröket és a kiszáradt folyómedrekben vizet tartalmazó mélyedéseket hoztak létre és hagytak örökül. A kietlen vidékek őslakosainak élete az álomidőbeli csapások mentén elhelyezkedő vízlelőhelyektől függött, ennek ismeretét dalok és rituális szertartások formájában apáik hagyományozták rájuk.

Az Álomidő kora azonban sokkal összetettebb ennél, titkait és varázsát a lelkük mélyén, az érzelmeikben maguk a bennszülöttek őrzik. Uluru távoli útjelző az Álomidő korának ősvényein, melyek behálózák az egész kontinenst. Északi lejtője a pitjantjatjara, a nyúlkenguru emberek mitikus időbeli otthona volt, míg déli lejtőjét a yankuntjatjarák, a szőnyeg-kígyóemberek lakták. A hegy közelében két nagy csata zajlott, melynek emléke ma is élenken él az őslakók dalaiban és szertartásaiban.

Az Álomidőben délről a mérgeeskígyó emberek kegyetlen törzse érkezett, az Uluruhoz azzal a szándékkal, hogy elpusztítsák a szőnyeg-kígyóembereket. Bulari, a szőnyeg-kígyó földanya azonban szembeszállt velük, a halál és a betegség mérgező felhőjét lehelte rájuk, s így győzedelmeskedett a támadók felett. Néhány mérgeeskígyó ember testét ma is őrzik a sziklaalakzatok.

Az északi lejtőn élő nyúlkenguru embereknek is szembe kellett nézniük egy agresszív ellenséggel, a félelmetes ördögdingóval. Ez a fenevad egy ellenséges törzs dalaitól kelt életre, és mielőtt szabadjára engedték, vad gyűlöletet oltottak belé. A nyúlkenguruk hihetetlen ugróképeségüknek köszönhetően tudtak egérutat nyerni, kétségbeesett menekülésük során ejtett lábnyomaik ma is láthatók az Uluru lábánál lévő barlangrendszerben. Végül úgy menekültek meg, hogy az erőt adó totemet kitépték a fenevad torkából.

Az ősök távoztával nem foszlott szerte maga az Álomidő, bár távolabb került az átlagemberektől. A hétköznapi világból akár ma is megidézhető, amelyet rituális események keretében szokás végrehajtani. A táncok, az éneklés, a szent helyek látogatása, a mítoszok életben tartása által élhetik át az ősök ma élő leszármazottai az álom korának világát. Az Álomidő lényével való kapcsolatot segítik a sziklafestmények, a különös hangú zúgattyúk, a testfestés valamint az éneklés és a hangszerek játéka. A kapcsolat mindig könnyebben létrehozható egy rituális szent hely közelében. Az egyik legjelentősebb ilyen hely maga az Uluru.

Egyébként, ha leveszed a szemedet a farmingingerről, akkor megfigyelheted a sziklán az eső és a szél állhatatos tevékenységeinek nyomait, vagy akár magad is rálelhetsz az Álomidő egy rejtett üzenetére.

Ott, akkor, abban a pillanatban úgy éreztem, hogy pont egy rejtett üzenetet fedeztem fel. Néztam, ahogy Minma

áll a lassan lengedező szélben, és a szemében ott tükröződik az Uluru.

- Ne mozdulj! - kértem, majd gyorsan előszedtem a fényképezőgépet.

Akkor készült addigi életem talán legsikerültebb fotója.

- Szép kép lett - ismerte el idegenvezetőm, majd visszaadta a gépet. - Igyunk erre még egy kis Fosterst! - nevetett, és amint újra szemébe néztem, maga a végtelen sivatag érintett meg.

A láthatárig húzódó vörös táj, régi, ismeretlen ismerősként töltött el nyugalmával, a mellettem magasodó Uluru pedig csendben sugározta felém, hogy jó helyen vagyok. Itt jó helyen vagyunk.

- Felmászunk a tetejére? - kérdeztem, ahogy közeledtünk ahhoz a részhez, ahol egy póznákra szerelt lánc vezetett fel a hegyre. Minma megrázta a fejét, hosszú barna haja játékosan követte a mozdulatot az enyhe szélben.

- Tudok egy jobb helyet, ahol élő ember még nem járt - mosolyodott el sejtelmesen, majd kézen fogva húzni kezdett. Nem tudtam vele ellenkezni, nem is akartam.

Húsz perc múlva egy lankásabb emelkedőhöz értünk, út persze nem volt látható, de a lány gondolkodás nélkül indult el felfelé.

Egy nagyobb, teraszos részen fújtam ki magam, de amint körülnéztem, elállt a lihegésem. Hegymászás közben majdnem beesteledett, a nap már a nyugati látóhatár széléig ereszkedett.

Minma mögém lépett és átölelt, ami megint csak nem segített a szabályos légvételnél. Állat vállamra helyezte, így néztük együtt a naplementét.

Gyorsan múló percek vitték magukkal a fényt, nemsokára csak egy halvány sáv jelezte, merre szökött el a nappal. Lassan fordultam a másik irányba, nem kibújva a jóleső ölelésből. Keleten már az éjszaka uralkodott pisálkóló csillagaival.

- Én sze... - próbáltam volna szólni, de megakadályozott benne a lány ajka, amint lágyan érintett, mint puha virágszirom.

- Gyere! - fogott kézen kellő idő elteltével, és továbbvezetett a láthatatlan ősvényen.

Egy keskeny hasadékban haladtunk tovább, épphogy elfértünk egymás mellett. Néhol kevesebb hely akadt csak, de megoldottuk a problémát, szorosabban bújunk összebb. Túlsó vége egy nagyobb vízgyűjtő medencéhez vezetett, amit megmászhatatlan falak öveztek.

Itt már szinte teljes sötétség uralkodott, csak az egyre szaporodó csillagok szolgáltatták a közvilágítást, vagyis pont az orromig láttam.

- Mi lehet ez a furcsa zaj? - lépett arrébb Minma. - Te nem hallod?

- Milyen zaj? - értetlenkedtem, majd fülelni kezdtem.

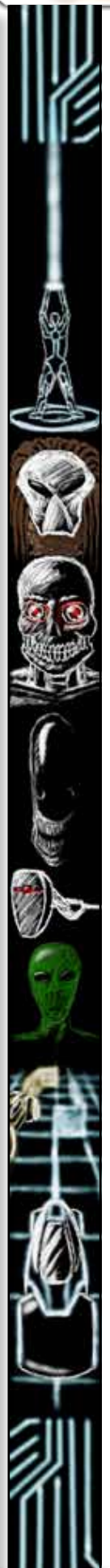
Igaz, nem volt elég tapasztalatom a sivatag esti zajaival kapcsolatban, de szerintem nem hallottam semmi furcsát. Bár valamilyen halk súrlódó neszt nem tudtam beazonosítani, ami egészen közelről hallatszott. Kicsit talán hasonlított egy...

Ekkor valami az arcomnak repült.

Persze nem egy őshonos denevér, vagy a helyi fauna valamely egyéb szárnyas képviselője, hanem Minma farmingere.

- Az úszómedence előállott - hallottam a ruhán túlról, amit rövid kézitusában a földre vittem, majd a második hullámban támadó nadrágot - kiváló reflexszel - már a levegőben semlegesítettem.

A vízcso bogás irányába botladoztam, mivel közben én

is megszabadultam a feleslegesnek ítélt kellékektől. A vizet kellemesen langyosnak éreztem, valószínűleg közbejárt ebben a gyorsan hűlő sivatagi levegő. Szerencsére a természetes vízgyűjtőmedence nem volt olyan nagy, hogy sokáig kelljen keresgélnem.

- Ugye az Álomidő mítoszban nem emlékeztek meg lesből támadó vízi szörnyekről? - érdeklődtem Minmától.

- Ebben a korban tuti nincsenek ilyen szörnyek Ausztráliában - nyugtatott meg. - Miért jutott eszedbe?

- Az jó, akkor nem kell tartani tőle, hogy valami egyik pillanatról a másikra megpróbáljon lehúzni. Valamint a nem létező szörny így nem fog megsértődi, mivel most részben átveszem a szerepét, és lehű... - válaszoltam, és eltűntem a habokban.

- ...zod a bugyimat - fejezte be a mondatot Minma, majd ő is vett egy nagy lélegzetet.

Meglepve tapasztaltam, hogy milyen ügyesen mozog a víz alatt, de a tisztéletbeli vízi szörny ellen nem volt esélye. Vagy csak hagyta magát?

A hullámok ütemes csobbanása messzire hallatszott az éjszakai sivatagban.

Libabőr futott végig rajtam, ezért közelebb húztam Minmát, aki természetesen nem tiltakozott. A kerekklő égi vándor közben elfoglalta méltó helyét az égbolton, kellő fényt biztosítva. Elgondolkodva néztem Minma holdfényárnyékát, majd végigsimítottam arcán. Mosolya szavak nélkül szólt hozzám.

Hosszan feküdtünk csendben, egymás mellett a sziklán, ami még magán őrizte a nappal melegét. Az éjszaka felhőtlen volt, de ez nem számított szokatlannak erre felé.

- Milyen furcsa most innen a galaxis - tündődött Minma.

- A tejútra gondolsz?

- Tejút? Miért pont tej? - Hangja vidáman csengett.

- Létezik Európában egy kis ország, ott régebben Hadak útjának nevezték - mondtam, miközben beletúr-tam a hajába.

- Hadak útja - komorodott el hirtelen. - Szerinted odakint létezik élet?

- Odafent? Nem hiszem.

- Miért? - kérdezte csalódottan.

- Marslakók, meg holdkórosok a gázbolygók körül? Kizárt dolog.

- És messzebb? Távoli, ismeretlen csillagoknál?

- Oda az ember képtelen eljutni - feleltem. - Mi már csak ide születünk, ide köt a sorsunk, nem hagyhatjuk el a Földet.

Ezek után megint szótlanul feküdtünk egy ideig, az eget lesve. A Dél keresztje közelében felfigyeltem egy fénylő pontra, ami lassan, egyenletes sebességgel haladt ugyanazon irányban.

- Látod ott azt a műholdat? - mutattam felé. - Úgy száz év múlva abból is csak űrszemét lesz.

- Űrszemét... - töprengett Minma, majd felsóhajtott.

- De ne ezzel törődjünk - mondtam, biztosan a hűvös szélről megborzongó lánynak. - Van itt valaki pár kilométerrel közelebb, aki jobban foglalkoztat holmi légüres térben bolyongó lelketlen fémdarabnál.

- Közelebb? Talán csak nem úgy karnyújtásnyi távolra gondolsz? - csillant meg a szeme, ahogy fölém hajolt.

- De. Pont kéznnyújtásnyira - válaszoltam, és jobbjommal demonstráltam is az említett távolságot, olyan mell-

magasságban.

- Szerinted a vízi szörny a szárazparton is képes hasonló mozdulatokra, mint a folyékony közegben? - reagált a mozdulatomra.

- Ez a kérdés nem maradhat megválaszolatlan - feleltem, hiszen ott volt az a tisztázatlan evolúciós lépcsőfok, amikor az ősóceánból kijövő élőlények már a szárazföldön folytatták a létet, és tették ugyanazt, amit a vízben. - Járunk utána a dolognak - vettem fel, de ezután mégsem tettünk egy lépést sem.

Az utánajárás tetőpontjánál Minma hangos sóhajára egy a közelben kóborló sivataglakó hangja válaszolt. Talán épp egy veszélyeztetett mulgaráé.

Egy nyikorgó ágyon ébredtem. Első pillantásom egy homályos asztalra tévedt, ami szép lassan kiélesedett a szemem előtt. Felültem, de a hirtelen mozdulattól fájdalom nyilallt a fejembe.

- Jó napot, doktor Red vagyok. Hogy érzi magát? - lépett hozzám egy fehér köpenyt viselő, szemüveges férfi.

- Hol vagyok? Mi történt velem? - néztem fel rá kérdően.

- Balesetet szenvedet. Valószínűleg leesett a szikláról, mert egy omladékos rész aljánál találtunk önre. Szerencsére nem történt komolyabb baja. Leginkább csak nagyobb horzsolások, keze, lába, bordája nem törött.

- Hol van Minma?

- Micsoda?

- Tegnap egy lánnyal voltam. Ő is itt van?

- Nem. Amikor megtaláltuk, egyedül feküdt kint a sivatagban. Nem volt senki más a környéken. Ő is leesett a szikláról?

- Nem tudom. Nem emlékszem - hirtelen megrémültem, mi van, ha Minma valahol kint segítségre szorul.

- Merre voltak tegnap pontosan? Ha lehet még ott valaki, akkor meg kell tudni, hogy...

- Hol a gépem? - vágtam az orvos szavába. - A fényképezőm.

- Itt van a hátizsákja az ágy mellett.

- Csináltam képeket, így meg tudom mutatni - vettem kezembe a fényképezőgépet. - Mi a fene van ezzel? - néztem értetlenül kicsit később.

Az utolsó kép ugyanis tegnapelőtti volt, még Erdundában készült.

- Mi a gond? - nézett rám a doki kicsit bizonytalanul.

- Eltűntek a képeim.

- Lehet, hogy kitörölte őket?

- Az nem lehet. Itt mutatja, hogy még hatszáz képnek van hely a kártyán. Tegnap reggel ez még nyolcszáz körül volt, azaz nagyjából kétszáz képet csináltam azóta. Rajta kell, hogy legyenek a kártyán.

- Nézzük meg a gépemen - mondta a fehér köpenyes. - Jól érzi magát?

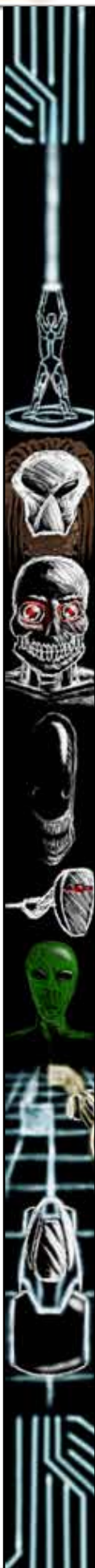
- Semmi bajom - válaszoltam, felálltam és majdnem visszasedültem az ágyra.

- Szédül? Lehet kisebb agyrázkódása is. Szerintem jobb lenne, ha...

- Nem. Nézzük meg.

Óvatosan álltam fel az ágyról, doktor Red - ez a név állt a köpenyzeben is - homlokráncolva figyelt, majd lassan az ajtó felé indult.

A folyosó végén egy irodának berendezett helyiség nyílt. A falakon fotók lógtak, mind kivétel nélkül a kinti

táját ábrázolta. Volt köztük egy légi felvétel is, ami repülőgépről készülhetett, és madártávlatból ábrázolta az egész Ulurut.

Doktor Red egy bőr forgófotelbe ült le, majd az íróasztalához gurult, és bekapcsolta a számítógépét. Elkérte tőlem a fényképezőmemóriakártyáját, betette egy kártyaleolvasóba, majd csatlakoztatta. A vállá felett figyeltem, amint megnyitja a képeket.

A kártyán lévő utolsó képet kirakta egész képernyőre. Furcsa, kellemetlen viszkető érzés szaladgált a hátamon, ahogy néztem a monitort. Rajta az erldundai motelt és vegyesboltot.

- Szabad? - nyúltam az egér felé, majd bezártam mindent, és újból kinyitottam.

- A dátum tegnapelőtti - mondta csendben, amikor lekértem a kép adatait.

- Hogy a fenébe? - mérgelődtem. Lehet, hogy ennek hatására, de újból szédülni kezdtem.

Leültem egy az íróasztal mellett árválkodó támlás székre. Red doki elmerengve nézett rám. Szinte magam előtt láttam a gondolatait - szegény ember, leesett azon a meredek hegyoldalon, talán súlyosabban is megsérülhetett.

Magamba roskadtan ültem a széken. A szédülés már elmúlt, de egy kellemetlen érzés vett hatalmába. Mi van, ha tényleg annyira bevartam a fejemet, hogy az egészet csak hallucináltam. Mi van akkor, ha Minma nem is létezett, és én...

- Várjon csak, itt valami tényleg nem stimmel.

- Mit talált doki? - néztem fel reménykedve.

- Ez a kártya kétgigas. Pontosabban egy egész kilencvenöt gigabájtos. Kilencszázötvenkét megányi adat van rajta. De ha megnyitom, akkor csak kettőszáznyolcvankilenc képet olvas, ami viszont csak hétszáznegyvenhat megabájt. Vagyis tényleg van még a kártyán kétszáz képnek megfelelő adatmennyiség, de nem tudok hozzáférni.

- Micsoda? - léptem újra a doki mögé.

- Itt van, nézze. Ha megnyitom a kártyát, beolvas hétszáznegyvenhat megányi képet. De ha innen, a sajátgépből nézem, akkor más adatot mutat, kilencszázötvenkettő mega a foglalt területet.

- Ez hogyan lehetséges? Rossz a gépe?

- Talán a memóriájával lehet valami. A kártya memóriájával.

Kihúztam a kártyaleolvasót, kivettem belőle az XD kártyát. Tanácstalanul forgattam ujjaim között, visszatettem az olvasóba, majd azt újra az USB csatlakozóba.

- Ez pedig kilencszázötvenkettő mega, és ha megnyitom, kettőszázkilencven kép.

- Kilencven? Az előbb nem nyolcvankilencet mondtott?

- Érdekes, most egy képpel többet lát - kattintott rá a doktor, és a monitoron megjelent az Uluru.

A kép, amit tegnap készítettem, a Minma szemében tükröződő hegyről.

- Van egy térképe? - néztem körül a szobában.

- Annál tudok jobbat. Van egy térképrészletem, amin az egész környék rajta van.

- Had nézzem.

- Tessék - nyitotta meg a képet. - Itt a jobb szélén vagyunk mi, Mutitjulukban. Az Ayers Rock nyugatra van tőlünk, úgy egy mérföldnyire.

- Vagyis az Uluru.

- Igen. Meg tudja mutatni, pontosan merre is járt tegnap?

- Egy pillanat itt az a parkoló, ahonnan indultunk, és körülbelül itt mentünk fel az Ulurura - böktém a monitorra. Ki lehet nagyítani?

- Nem igazán - felelte doktor Red, megpróbálta, de a kép már homályos lett.

- Szabad? - vettem kézbe az egeret és az irányítást. Két perc múlva előttünk volt a parkoló. - Így egyszerűbb.

- Nem is tudtam, hogy már elkészítették ezt a műholdas térképet. Nem semmi, olyan jó a felbontás, hogy még az embereket is fel lehet ismerni. Mármost, hogy emberek.

- Tudnának jobb képet is, csak gondolom, nem engedték a személyiségjogokra hivatkozva. És hiába van kész az egész bolygó, nem lehet látni minden részletet.

- Hogyhogy?

- Mutatok valamit. Itt például egy katonai támaszpontnak kellene lennie.

- A felhő alatt?

- Persze, egy a felvétel készítésekor véletlenül éppen ott lévő felhő alatt.

- Értem. De térjünk vissza inkább az Ayers Rockhoz - kérte a doktor.

- Amennyire emlékszem, itt lehattunk fent - mutattam a vörös szikla egy pontjára. - Bár ott kellene lennie egy esővízgyűjtő medencének. Talán száraz időben készült a kép.

- Ez viszont nem stimmel. Ugyanis itt találtak önre, jóval közelebb - mutatott egy majdnem ezer méterre lévő, sivatagos részre. - A sziklától jó száz méterre. Biztos benne, hogy ott másztak fel?

- Úgy emlékszem - feleltem.

- Mindenesetre szólok pár embernek, és átvizsgáljuk a környéket.

- Megyek én is.

- Nem ajánlanám, pihennie kellene.

- Saját szememmel akarom látni. - Reméltem elegendő magabiztosság csengett a szavaimban.

A kutatás eredménytelenül zárult. Doktor Red vissza-indult az embereivel az üdülőkörzet háza felé, rövid vita után magamra hagyva. Lelkemre kötötte, hogy pár óra múlva jelentkezzek nála.

Amint eltűntek az Uluru takarásában, odasétáltam ahhoz a részhez, ahol - úgy emlékeztem - tegnap kapaszkodtam fel Minmával. De nem láttam az ösvényt, csak egy leomlott részt. Először azt hittem, hogy most omolhatott le, és én itt sérülhettem meg. De jobban körülnézve láttam, ez nem így van. A félsivatagi vegetáció már visszakövetelte az őt megillető helyet.

Megpróbáltam feljebb kapaszkodni, de láttam, hogy reménytelen. Leültem egy sziklára kipihenni magam.

- Te jól lenni? - lépett hozzám az egyik bennszülött, aki még ott maradt. Eddig nem vettem észre.

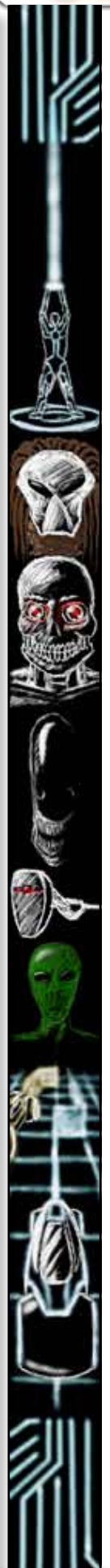
- Jól vagyok. Igazán - néztem a ráncos arcába, ami érdeklődve fordult felém.

- Tudod, angol nem lenni enyém nyelv.

- Tudod, az enyém sem - mosolyogtam az öreg bennszülöttre.

- Nos, te miért mászni oda összekötözött fejjel? - intett az omladékos rész felé.

- Meg akartam keresni egy helyet, ahol tegnap voltam - igazítottam meg leharcolt turbánomat. - De nem találtam. Ez az omlás akkor még nem volt itt.

- Ez az omlás itt lenni negyven éve. - Az öreg ezt úgy mondta, mintha csak egy régi emléket idézett volna fel.

- Tegnap biztos, hogy nem volt itt - kötöttem a kengurut a karóhoz. - Itt balra vezetett egy ösvény az esővízgyűjtő medencéhez.

Az ősausztrál egy szót suttogott el anyanyelvén, majd határozottan tette hozzá:

- Ez a sziklarész pontosan negyven éve szaladt ki a lábam alól - mondta elcsukló hangon és ösztönös mozdulattal bal karjához kapott. - Azóta nem lenni itt fent esőmedence.

- Akkor hogy lehet az, hogy mégis úsztam benne tegnap éjjel? - sóhajtottam fel, arra gondolva, lehetséges, hogy tényleg csak képzelem azt, ami velem történt?

- Biztos tütötted fejet, biztos csak látod tőle most álom.

- Álom. Álomidő... - merengtem nagyot sóhajtva. - Tudod, öreg, ha álom volt, akkor szép álom. Egy lánnyal úsztam tegnap a medencében.

Ekkor furcsa dolog történt. Az öreg felkapott egy követ, és teljes erejéből hozzávágta egy nagyobb sziklához, az omladékos részen. Majd élem lépett, közvetlen közelről nézve a szemembe.

- Te Minmával lenni tegnap. - Nem kérdezte, állította.

- Honnan tudod? - meglepetésében szóhoz se jutottam. - Ez valamilyen helyi legenda?

- Nem valamilyen helyi legenda! - kiáltotta feldúltan. Majd legyintett egyet, és leült a sivatag porába. Nagy

levegőt vett, a szemembe nézett, majd belekezdett a történetébe.

- Ugye még mindig lenni ő húsz éves? - kérdezte, miután befejezte mondanivalóját.

- Lehetetlen, hogy ugyanarról a lányról beszélünk - tiltakoztam.

- Nem, én érezni. Hogy ő. Láttad neki három kis anyajegy? Lenni neki...

- Tudom, hogy hol van Minma három kis anyajegye - néztem az öreg szemébe. - És még mindig húszéves.

- Ő lenni az - mosolyodott el. Láttam az arcán, most ő is ott úszik Minmával a vízgyűjtő medencében - negyven évvel ezelőtt.

- Igen.

- Mi sohasem látni többé Ő - mondta. Lassan feltápászkodott, hátat fordított az Ulurunak, és elindult az üdülőtelep irányába.

Mellkasomban éreztem szavai szorító igazát.

Minma Bulari kikapcsolta az álcázó pajzsot, hátradólt a karcos Ford pilótáülésében, majd elgondolkodva nézte a képet az Ülururól a tizenkét négyzetméteres főmonitoron.

Azt a képet.

Craz

A nagy fogás

Hangos csattanás kíséretében csukta össze a könyvet, majd az ölébe ejtette. Míg bal keze a nyakában lógó törölköző végét kereste, fennhangon morfondírozott:

-A fenébe a kánikulával! Alig múlt tíz óra, de már nem lehet megmaradni a stégen.

Meglelte, amit keresett, és törölgetni kezdte vele izzadt homlokát, halántékát, de még a tarkóját is. Vékony inge csirizként tapasztotta hátát a nyugágy vásznához.

- Az izzadság csípi a szememet, a könyv fehér lapjairól visszaverődő napsugár elvakít, és ugyanezt tükrözik vissza a Balaton hullámai is. Így még az úszót sem látom rendesen. Honnan tudjam, mikor harap a hal?

Erősen hunyorítva a poharát kereste a kis asztalkán. Üres volt. Csak egy jégkocka olvadozó szeglete emelkedett ki erőtlenül a pohár fenekének síkjából, néhány csepp felolvadt önmagában úszva. Kiiitta azt is, majd a mobilja után nyúlt. Itt az ideje utánpótlást rendelni.

Amikor fél kilenckor megérkezett a nagy kaland színhelyére, igencsak nehéz volt rábeszélnie a kávézó pincérét, hogy a stégen szolgálja ki. Persze az odacsúsztatott ötezres meghozta a várt eredményt.

„Mint mindig” - nyugtázta vigyorogva.

A napot erős feketével kezdte, hogy egy kicsit felébredjen, de azt gyorsan követte az első jeges whisky is. Immár a negyediket készül megrendelni. Ez is hozzátartozik a férfivá váláshoz, akárcsak a zsákmányszerzés - a horgászat.

„Ha ezt letudom” - gondolta - „jöhet a vadászat. Meg a túlélő túra.”

Persze először a mai napot kell túlélnie. Lehetőleg

sikerer halfogással. Jó lenne valami fenevad, de már egy satnya keszeg is sokat javítana pillanatnyi hangulatán.

„Hol késik az a fránya pincér? Jaj neki, ha útközben felmelegszik a pia!” - titkon ugyan tudta, a meleg italt sem küldené vissza, hisz nem biztos, hogy kibírná a következőig, még ha futna is vele az a mihaszna csapos.

Hetekig készült a mai kalandra. Tudatosan, semmit sem elkapkodva. Leállt elbeszélgetni más, tapasztalt pecásokkal, kikérte a horgászboltok eladóinak tanácsát, megvásárolta a legjobb felszerelést - csak különféle csaliból van nála vagy egy tucatnyi - és nem feledkezett meg a szakirodalomról sem. A könyvtárban kimondottan valami olyat kért, amiből megtudhatja, hogyan kell nagy halat fogni. Igaz, elolvasni még nem volt ideje, de belelapozott. Gondolta, majd ma, pecázás közben továbbképzí magát. Csak ne vakítaná ennyire a nap. Lehet, hogy hozat a pincérrel egy napernyőt. Pénz kérdése... Majd a következő whiskynél...

Egyre laposabbakat pislogott a nagy melegben, mígnem szemei csukva maradtak...

A pincér letette a teli poharat az asztalkára, és felemelte a stég deszkáiról az odaejtett keménykötésű könyvet. Mielőtt azt is a pohár mellé helyezte volna, szeme megakadt a fedőlapon:

„Ernest Hemingway: Az öreg halász és a tenger”

Fuvallat

A Magány társa

Tegnap este meglátogatott a Magány.

Épp tünődve néztem ki kis szobám ablakán, mikor halottam, hogy valaki mögém lép. Mielőtt megláttam volna, éreztem, ő áll mögöttem. Mosolyogva fordultam hát hozzá és üdvözöltem régi barátom. Hellyel kínáltam ágyam szélén, s ő boldogan foglalta el korábbi helyét mellettem. Lassan beszélgetni kezdtünk, ahogyan rég, s kíváncsiságomban nem tudtam megállni, hogy ne kérdezősködjek felőle. Aggódtam érte.

- Mondd, hogy megy a sorod mostanság?

- Nos... a dolgaim jól alakulnak... nincs panaszra okom... bár a tavasz közeleg, ilyenkor mindig erőtlenebb leszek kicsit... de menedéket nyújtanak a csillagos éjjelek, a sóhajok és a sosem teljesült vágyak ideje... ezért is vagyok most nálad... és mert már tudnom kellett, mi történt veled, hisz oly rég beszélgettünk már úgy igazán...

- Valóban... - feleltem - de sokat gondoltam rád... eszembe jutottál, ha az eső mosta arcom, és ha egyedül ért az éjszaka... mindig... azt kell mondanom, hiányoztál...

Barátom ebben a pillanatban kissé komoran tekintett rám, amit furcsálltam, hiszen olyan dolgokról beszéltem neki, melyeket mindig is kedvelt...

- Talán baj van? - kérdeztem.

- Hívtál... tehát igen.

A szobámban oly mély és feszült csend támadt, mint még soha az életben. Meredten néztünk egymás szemébe. Ágyam forgott, kereste a szavakat, melyeket kimondhatnék...

- Hiszen én csak... kíváncsi voltam rád... egyszerűen... rég láttalak, és... ezért hívtalak...

De a Magányt nem tudtam megtéveszteni. Túl régen és túl jól ismert már ahhoz. Zavaromat látva szelíd mosolyt küldött felém, és biztatóan szólt a hangja.

- Ne aggódj! Én itt maradok melletted. Amikor szükséged van rám, mindig feltűnök, hogy érzed, milyen fontos vagy nekem. A kezdetek óta ismerlek jól. És tudom, hogy ha nekem van rád szükségem, megérezed, és bármikor számíthatok rád. Ezért szeretlek.

Lassan elkezdtem küszködni a könnyeimmel. Féltem, kitör belőlem a fájdalom, elfordítottam hát arcom, hogy ne lássa könnyeim. De ő túl jól ismert ehhez.

- Ne sírj... a könnyeid nem ide valók... ne hullasd őket, hiszen itt vagyok melletted...

- Hogy aztán újra itt hagyj?!? Miért nem tudsz mellettem maradni, miért kell folyton eltűnnöd, miért van az, hogy megfosztasz magadtól újra és újra?!?

Kifakadásom önkéntelen volt.

- Ezért - és kezeivel átkulcsolta kezeimet. Jéghideg volt, mint mindig. Lassan felém hajolt. Nem értettem, mi a szándéka. Szívem egyre gyorsabban dobogott. Arca már csak néhány milliméterre volt az enyémtől... s ekkor éreztem meg a jeges lehetét ajkaimon... megborzongtam, de mielőtt rájöttem volna, hogy a gyönyörtől vagy a fájdalomtól, éreztem ajkait az enyémhez érni.

Ebben a pillanatban megszédültem. A fejből az összes vér elszállt, tudtam, hogy az ájulás szélére kerülök... És akkor megéreztem. Azt, amit csak ő adhat nekem. A világ eltűnt körülöm, mint amikor rózsás álmokból ébredsz, és beléd hasít a valóság, mely olyan, mint a rád szakadt pokol... minden szépség eltűnik, káosz uralkodik a lelkedben, kapaszkodnál valamibe, hogy ne zuhanj tovább, de semmit sem találsz... csak kopár sziklát... szívedben török táncolnak, és lelkedből újabb és újabb darabokat szagatnak ki... s hiába kapkodsz utánuk, egyre kevesebb marad belőled... rád nehezül a pokol, melyet mások csak valóságnak neveznek, s te még fel sem eszméltél, azt sem tudod, mi történik veled, csak azt, hogy minden egyes pillanatban jobban elveszel...

Felébredtem. Zihálva néztem barátomra. Ajkai már nem érintették enyémet. Szemébe néztem... Láttam bennük a sosem enyhülő fájdalmat és a büntudatot egyszerre... egyszerre volt hideg és meleg a tekintete... nyugodt és zaklatott... Ez volt ő... aki annyira hiányzott...

- Ezért kell néha nélkülem továbbmennem.

Megértettem. Még mindig a látomás hatása alatt álltam. Lábam remegése lassan tudott csak alábbhagyni...

- Köszönöm.

- Mit köszönsz?

- Hogy mellettem vagy, ha szükségem van rád.

Az este folyamán akkor láttam őt először őszintén mosolyogni. Ez megnyugtató volt. Boldog voltam, hogy sikerült újra erre készítenem őt. Hiszen egy perccel ezelőtt láthattam bele az ő világába, amiben él...

Ezek után néhány jelentéktelen dologról sikerült már csak szót váltanunk, s hamarosan el is köszönt fáradtságra hivatkozva. De én tudtam, nem ez volt az oka. Megértettem őt, s el is búcsúztunk egymástól. Nehéz szívvel hagytam őt elmenni. Tudtam, neki is fáj az elválás.

Távozása után még sokáig néztem az ablakon keresztül az éjszakai eget.

Az eső is eleredt.

DarkChii

A Vándor éjszakája

A fák között álltam, némán. Csak az öreg platánok nyögték a szél megújuló játékait. Susogásuk, illatuk még inkább mélyítette az éjszaka varázsát. Nem láttam az ajtód, csak a ház körvonalait, nem akartam közelebb menni, nem akartam, hogy megérezd jelenlétem. Eljöttem, mert nem volt maradásom, de a tér, ahová a lelkem sodort, nem az én terem. A valóság szövete újraturkolódott, és tudtam: nem lehetnék itt. A szél velem is játszani

próbált. Megérintette a vállam, belopakodott a ruhám alá, arcomba söpörte a hajam. Az Anyagi Síkon nincs ölelésem, illatom és hangom. Inkább látszom árnyéknak, mint élőnek. Sójajtvá hunytam be a szemem, távolodva ettől a tértől és időtől, mielőtt megérezted volna a lüktetést, mielőtt minden logikát nélkülözve felpattantál volna, mielőtt kiléptél volna a valóságodból, hogy velem legyél.

Mia

Az aranyrigó

A csendes nyári délutánt a kockakövekkel kirakott úton közeledő zörgő gőzmozgó zaja verte fel. Szuszogópőfékelő hangja már messziről előre jelezte jöttét, s a polgármester palotája környékén lakók gyermekei jó előre kiszaladtak az utcára, hogy lássák jönni a járgányt. Mert ugyan a világban már nem volt egyedülálló a lövön-tatás nélkül közlekedő mobil, azért ebben a városban ez volt az egyetlen... Ugyanis állítólag nagy gyakorisággal robbantak fel a bennük rejlő kazánok, így a környéken senki nem óhajtott a kelleténél sokkal többször egy ilyen közelébe kerülni. Ám a gyerekek... ők egész más lapra tartoznak.

A gőzmozgó megállt a polgármester rezidenciája előtt, és egy komornyiki egyenruhába bújt, őszülő halántékú férfi kinyitotta a hatalmas kétszárnyas ajtót az érkező előtt. A jármű ajtaja nyikorogva kinyílt, és először egy borszandálos láb bújt ki a gépezet belsejéből, majd egy másik követte, végül lassan előkészülődött a hozzájuk tartozó kámszás öregúr is. Nyögve kiegyenesedett, mintha a masina belsejében megtett utazás közben elgémberedett volna, majd gerince megropogtatása után végre körülnézett. Hosszú haja rendezetlenül hullott vállára, s csak égkék szemei árulkodtak fiatal lélekről. Derekán a kámszás egy széles, sötétbarna bőrvén fogta össze, melyen a legkülönfélébb szerszámok változtatták egymást különféle szütyőkkel, foncsorozott üvegcékkal. Eztán mosolyogva intett egyet a komornyik felé vékony bőrkesztyűbe bújtatott kezével, majd visszahajolt a jármű belsejébe, és egy fadobozt húzott elő.

- Rendben van, Carl, tartsd melegen a kazánt! Pár óránál nem tarthat tovább – azzal becsukta maga mögött az ajtót.

- Értem, uram. Úgy fogok tenni. – A kocsiből csak tompán hallatszott a válasz.

A hosszú hajú öreg, hóna alatt a csomaggal, lassan fellépdelt a főbejárat előtti lépcsősoron, majd megállt a komornyik előtt.

- Mester... - hajolt meg az, a kelleténél talán egy cseppet mélyebben. Szemmel láthatóan meg volt illetődve, hogy ismét találkozhatott a feltalálóval.

- Ugyan, kedves Bill, erre semmi szükség – szólt a feltaláló zavartan, majd szabad kezét a másik vállára tette, és kissé megemelte a tartását. - Mindig is túl nagy feneket kerítettél ennek az egésznek. No, így már jó is. És most vezess, kérlek, a polgármester elé! Ajándékom van a számára.

- Igen, mester, úgy lesz – egyenesedett fel ismét a komornyik. Szemmel láthatóan el volt ragadtatva az öreg érintésétől. - Lord Nimrod bizonyára már tükön ülve várja. Ha megkérdezhetem... Ezúttal mit hozott neki? Egy újabb meseszerű zenélő dobozt?

- Nem, kedves barátom... ezúttal valami sokkal jobbat hoztam. És igazából nem is neki, hanem bájos leánygyermekének.

Bill komornyikon látszott, legszívesebben tovább fagatódzott volna, ám belé nevelt udvariassága végül megakadályozta ebben. Tudta, előbb-utóbb úgyszólván kiderül, mi a legújabb találmánya az öreg Crishayr mesternek... és az is biztos, hogy legalább olyan fantasztikus lesz, mint az eddigi összes.

Egy nagy vaskulccsal bezárta a kaput, majd elindult előre a félhomályos folyosón. A rezidencia legtöbb ablaka nem volt nagyobb, mint egy lőrés, mintegy megnehezítendő az esetleges ellenséges szándékú külső behatolókat, ezért az alsóbb szinteken rendszerint gyertyákkal, esetleg fáklyákkal világítottak, míg a felsőbb emeleteken már

csak éjszakára kellett lámpást gyújtani, szükség esetén.

Hosszú percekig baktatott az öreg feltaláló a komornyik nyomában; a gyomra sem remegett már. Ami eldöntetett, úgy lésez. Itt az ideje, hogy a város megszabaduljon ez zszarnok dinasztától... s bár több nemzedéssel ezelőtt megszületett a megállapodás a Crishayr és a Shybirik ház között, mely szerint nem avatkoznak egymás ügyeibe, de most valakinek lépnie kellett. Ez a valaki pedig én leszek.

- Nagy büszkeséggel tölt el, hogy ismét nálunk vendégeskedik, mester! – szólalt meg nagy sokára a komornyik. Olybá tűnt, eddig gyűjtötte magában a bátorságot, hogy megszólaljon. Minden bizonnyal az is nagy segítségére volt, hogy nem kellett a feltaláló szemébe néznie.

- Minden bizonnyal, kedves barátom... - szólalt meg a férfi, halk hangja mintha mérföldek távolából érkezett volna - de igazán felesleges ilyen nagy feneket keríteni minden egyes ittlétemnek...

- Mester... - nagy levegőt vett, és kibökte - ott lehetnék én is, mikor bemutatja az ajándékot?

- Nem! - A feltaláló válasza meglepő keménységgel érkezett. Majd, mintha csak észbe kapott volna, folytatta:

- Igazán nem hiszem, hogy illendő lenne, ha a polgármester engedélye nélkül én adnék rá felhatalmazást... Majd ő eldönti.

- Igen, mester... bizonyosan igaza van, úgy a helyes - alázkodott meg a komornyik, de hangjából nem tudta eltüntetni a csalódottságot.

Crishayr családfő, feltaláló, tudós, kézműves. Gondolati ide-oda cikáztak. És hamarost a gyilkost is ide lehet sorolni...

Pár lépés után a komornyik egy fellengzősen könyvtárnak nevezett helységbe vezette, hol talán ha tucatnyi ódon, nyomtatott könyv, meg még pár kézzel írott kötet hevert a polcokon, mindenféle rendezési elvet nélkülözve; majd azt mondta, itt várjon, míg a polgármester nem hívhatja.

És ő várt. Őlében a durván gyalult fadoboz; ujjaival idegesen dobolt a tetején. Tudta, hogy meg kell tennie, amiért ide jött, hiszen a Shybirik család már túl régóta uralkodott a város felett, s néhány nemzedék óta már semmivel nem is járultak hozzá a fejlődéshez... egyszerűen csak olyan törvényeket hoztak, melyek biztosították számukra a hatalmon maradási. De ez a legutóbbi tettük... hogy kereskedelmi szövetségre lépett a Nomádokkal... ez végképp betette a kaput. A magukat Nomádoknak nevező banda semminemű munkát nem végzett. Életüket fosztogatással töltötték, és sok környező várost néptelenítettek már el... részben gyilkosságokkal, részben kényszersorozással. Áldott Monogram városára szerencsére Crishayr találmányai vigyáztak, így erővel nem lehetett bevenni... de egy ilyen kereskedelmi megállapodás gyakorlatilag kinyitja a kapukat a horda előtt!

Nyílt az ajtó, és egy szolgálólány kukkantott be rajta. Nem bírta palástolni megilletődöttségét, ahogy az idős mesterhez szólt.

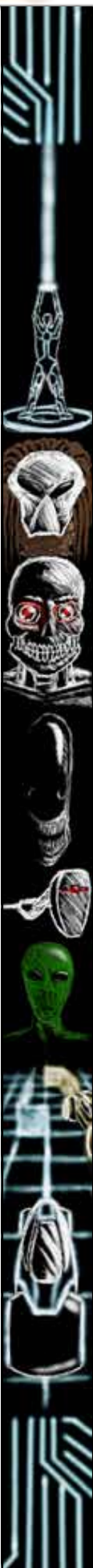
- Uram... A gazdám várja a zöld szalonban...

Crishayr szórakozottan elmosolyodott, majd nyögve felállt, s a lábát a hóna alatt fogva, a lány felé lépett. Nem sokáig kell már elviselnie a gazdát...

A szolgáló bátortalanul elmosolyodott, majd elindult az öreg előtt.

A zöld szalon. Ez a fajta múltidéző urizálás is mutatja, hogy a polgármester rendesen túlhaladott már azon a ponton, ahol még józanul tudott volna gondolkodni a város jövőjéről. Nincs más lehetőség; sokan próbáltak már beszélni a fejével... és ebből kifolyólag sokan távoztak tőle egy fejjel rövidebben, lábbal előre. A szavak ideje lejárt.

Elhatározásában megerősödve lépett be a terembe.

A zöld szalon végül is egész jó elnevezésnek bizonyult. Eltekintve attól a ténytől, hogy a házban ez volt az egyetlen szalonnak nevezhető kialakítású helység, a falakon a tapéta, a székek, a kanapék bársonyhuzata, de még az asztalok lakkozása is zöld volt. Az esztétika és az ízlés abszolút hiányáról árulkodó stílusban.

Miután végigfutott a hátán a hideg az ízlésficammal határos káoszláttán, Crishayr a bútorok közt elhelyezkedő, álldogáló, üldögélő embereket is szemügyre vette.

Ahogy kérte, itt volt az egész család. A polgármester, a felesége, mindkettejük összes fel-menő és lemenő rokonsága... és itt volt természetesen Snovary is, Mr. Nimrod 10 éves kislánya.

Crishayr megkeményítette a szívét, mosolyt erőltetett az arcára, és az izgatottan fecserésző tömegben keresztül odabaktatott a kérésére elkülönített asztalhoz, a terem másik végébe. Úgy érezte, a sok felfuvalkodott nemes mind keresztüllát rajta, és pontosan tudják, mit akar tenni... Különösen Nimrod figyelte feszülten minden mozdulatát. Egy-két bekiabálással próbálták szóra bírni, hogy ugyan árulja már el, ezúttal mit hozott, mi lesz a nagy attrakció, ám ő szótlán maradt. A nemesek tömege pedig ezt is az előadás részének tekintette, s csak még inkább fokozódott a kíváncsisága.

A vén mester először is felállított egy vörös bársony paravánt az asztalra, afféle miniatűr színházi függönyt. Aranykarikákkal, mesteri hímzéssel, meg apró kis függönybojtokkal. A tömeg elcsendesedett, és kíváncsian figyelték, ahogy a feltaláló lassan besétál a függöny mögé, és beemeli maga elé a ládát is. Hogy ott mit csinált, azt már nem láthatták, de pár perces várakozás után már nem is volt érdekes. Crishayr mester ugyanis ekkor került elő ismét komoran mosolyogva. Aztán megszólalt.

- Hölgyeim, és uraim! Tisztelt polgármester úr, becses felesége, szeretett leánya és mindenki más, aki most itt van velünk! Mint gondolom, tudják, évek óta rendszeresen meglepem szeretett urunkat, Shybir polgármestert, valami érdekes találmánnyal, ritkasággal. Ilyen volt például az a remekbe szabott zenegép is, ami egy felhúzással akár fertályórán át képes volt egy dallam lejátszására. De ilyen volt az óraszerkezetű tőpuska is, mellyel könnyedén le lehetett lőni a szemtelenkedő galambokat, varjakat. Aztán beszélhetnék a szántást, vetést, aratást megkönnyítő szerkezetekről is, melyek lehetővé tették, hogy városunk gazdasága ugrásszerűen fejlődjön.

A helyeslő duruzsolásra üggyet sem vetve folytatta az öreg.

- Ám amit most tárok a szemük elé, bizvást állíthatom, a legfantasztikusabb találmányom, mind közül! Íme!

Azzal egy színpadias mozdulattal félrerántotta a kis függönyt.

A függöny mögött egy aranyketrec állt. Olyan 70 cm magasságú lehetett és 50 cm széles. Volt egy kis ajtaja, szépen formázott kilinccsel, meg retesszel, és persze remek ötvösmunka volt... de nem tűnt valami fontosnak. Aztán az értetlen társaság kissé bentebb fókuszált, és az aranyketrec rácsai között megpillantott egy madarat. Olyan félúton lehetett az aranyszín rúdja a ketrec teteje, és alja között, ám meglepő, arany-ezüst színezetén kívül ezen sem volt semmi különös. Egy sárgarigó, nagy ötlet... Ám a madár nem mozdult. Beletelt pár pillanatba, míg megértették, hogy bizony a rigó nem valódi, csak egy utánzat!

A tömeg egyre nagyobb érdeklődéssel figyelte az eseményeket. Fölhangzott egy-egy kérdés, hogy ez valóban szép, de mi benne a fantasztikus, az eredeti, a lélegzetelállító; ám a mester nem válaszolt azonnal.

- Igen, uraim, jól látják. Ez egy aranyketrec, benne egy aranyszín rigóval. - Reszketeg kezével ekkor a nyakához nyúlt, és onnan leakasztott egy aranyláncot, rajta egy

furcsa kinézetű kulccsal. Végignézett a hallgatóságán, minden egyes arcon külön megpihelve. Kivárta, míg a kíváncsiság az egekig nő, majd lassan újra a ketrec felé fordult. Végül halk litániába kezdett, mit csak a legközelebb ülők hallhattak, s közben a kulcsot lassan a ketrec alja felé közelítette.

- Ez a gyönyörű ketrec jelképezi a polgármester dinasztiaját... Ez az aranyrigó legyen a Nép, a Város Népe. - A kulcsot behelyezte egy hozzá tökéletesen passzoló réshe, s három határozott mozdulattal eltekerte. - ...A kulcs pedig legyen mondjuk én. Én, ki végül mozgásba lendítem a dolgokat.

Csodálatos dolog történt; az aranyrigó megszólalt! Egy gyönyörű dallam hagyta el nemesfém torkát, s közben még a szárnyait is mozgatta, a csőrét is kítartotta, a nyakát is meg-megemelte, de még a szeme is ide-oda cikázott dalolás közben.

A dal megigézte a hallgatóságot. Még azok is, kik hallották a mester kétértelmű szavait, már régen elfelejtették azt. Csak mosolyogtak, s a gyönyörű dallam ritmusára ringatták testüket...

A mester végignézett hallgatóságán. Már egy másik világban voltak, egy olyan világban, ahonnan nincs visszatérés. Nem vették észre, hogy a szemükből lassan vérkönnyek kezdtek peregni. Nem vették észre azt sem, hogy az orrukából, fülükből szintén folyni kezdett az éltető nedv. És azt sem vették észre, amikor már a porusaikból is a vér szivárgott; átázta a sok felfuvalkodott fúria és öntelt kiskirály selyemruháját.

A dal a végéhez közeledett, s a jelenlévő hallgatóság elemi szinten összehangolódott. Már csak pillanatok kérdése, és a felfokozott rezgésszám végső pusztulásba löki a testeiket... és végül megtörtént. Az erek elpattantak, gyomorfalak szétszakadtak. A dal elhallgatott, és pár másodpercig nem hallatszott más, mint a földre omló belsőségek, spriccelő vér és a leboruló testek zaja.

Crishayr mester eszelősséggel határos tekintettel nézett körül. Álmában sem gondolta volna, hogy ennyire... durva lesz a hatás. Abban bízott, hogy egyszerűen agyvérezést kapnak, és kész. Ehelyett... ezt már semmiféleképp nem lehet a sors fintorára kenni! Így minden bizonnyal őt fogják felelősségre vonni, és a Crishayr-ház elveszíti annak lehetőségét, hogy tőlük kerüljön ki az új polgármester. Ellenben... Ha ő is áldozattá válna...

Akkor talán nem vádolnák az ő családját.

Nincs mit tenni. A gyermekei már elég ügyesek ahhoz, hogy átvegyék tőle a stafétabotot, a szerkentyűket már ők is kezelhetik... talán így lesz a legjobb.

Lassú mozdulatokkal kipiszkálta a füléből a fagyút, majd papírt és pennát ragadott, és egy rövid üzenetet írt a komornyiknak. Bizonyos volt benne, hogy az öreg Bill fog rájuk találni.

„Pusztítsd el az aranyrigót!”

Aztán megfontolt mozdulattal újra a kulcsért nyúlt.

* * *

Két évvel később...

- Igen, Crishayr mester, ezt a madarat az alagsorban tároltuk. Az ön édesatyja azt kívánta, hogy pusztítsuk el, de nem volt szívem hozzá... Úgy gondoltam, hogy most, az ön polgármesterré történő kinevezésének egy éves évfordulója alkalmából talán újra meghallgathatnánk a dalát...

- Rendben, Bob, halljuk azt a dalt! Talán Nomád barátaink is nagyobb kedvvel néznek a közös mulatozás elé, ha atyám remekbe szabott zenélő madarát hallgatják közben!

- Bill, uram... és már indítom is.

Anonymus R. Chynewa

Apokalipszis AD. 79 – Az ókori világvége

Bevezető

„Hic habitat minotaurus”. Megvan már vagy kétezer éve is, hogy egy iskolás gyerek ezt a feliratot firkálta Pompeiben egy ház falára. Egy rajtot is mellékel az irományához, a legendás Minósz, krétai király még legendásabb labirintusát. Itt lakik a Minótauros. Ezt jelenti a felirat. A Vezúv 79-es kitörése ezt is, mint annyi más falfirkát, kortesfeliratokat, szexuális tartalmú, „dísznó” üzeneteket, gúnyverseket konzerválta az utókor számára. Minótauros korát a Római Birodalomtól nagyjából ugyanannyi idő választja el, mint a jelenünket Rómától. A Kréta szigetén virágzó egykori civilizáció már nekik is csupán legenda volt a labirintus és a szörny különös képzeletet megragadó meséjével. Pompei és Herculaneum, különösen az utóbbi nyom nélkül eltűnt a szem elől a vulkáni hamuban. Herculaneum, a hatemeletnyi mélységbe süllyedt város, még az emlékezetből is kihullott, már az ókorban se találták. Pompei romjai, a legmagasabb épületek teteje – egy darabig még kilátszottak... aztán már nem. A kelet-római birodalom bukásával végleg a legendák kódéba tűntek, mint oly sok más esemény és hely, többek közt Trója. Különös módon e város neve mégis tovább élt a középkor sötét századaiban, és összefonódott a labirintussal...

Egy másik világvége

A knósszoszi palota bejáratánál a bika jele látható. Innen vezet az út a titok, megtisztulás, szabadság birodalmába, a halálmisztériumok egyik legősibbébe, a labirintusba. Ott lenn a mélyben, miként a Pompei felirat is hírül adja, lakozik a Bika-Ember, az alvilági erők szimbóluma, akik láznak az ember ellen, a rendhozó ellen. Az ember függ az istenektől, de ő a tanítványa Prométheusznak és az első törvényhozónak. Minósz és Minótauros. Minótauros a labirintusban él, egy perverz nász (az áldozatra szánt bika és a királynő!) ártatlan áldozataként, akit arra ítélték az istenek, hogy ártatlanul kegyetlen, bűn nélküli lény legyen, aki kegyetlenségéért megbűnhődik. Nemcsak az állat sorsa teljesedik be rajta – az áldozati bika ősi rítusa –, hanem az emberben rejtező állati elemeké, aminek halál a büntetése, de ez a halál, noha szükségszerű, egyben igazságtalan is. Thészeusz a ragyogó hős Ariadné fonalat gombolyítva hatolt be a labirintusba. A szörny éppen aludt, de a zajra felriadt, és nekirontott a hősnek. Thészeusz ledöfte az állatot, a labirintus falára vér fröcskölt. A győztes visszafelé követte a fonalat, s jutott ki a napfényre. Az ókoriak szemében Ariadné testvérgyilkos, hiszen a szörny a mostohatestvére volt. A győzelem után, az éjszakában maradt önünk pokoli fele zokogva gyászolja a szörny holttetését. Valamiféle bizonytalan vágyakozást érzünk az elhagyott sötétség után. Ez a régi mítosz, ami már a Római Birodalom idején is öreg volt, jelképpé lett, máig foglalkoztatja az

embert, még akkor is hat rá, amikor eredeti jelentése feledésbe merült, szakrális ereje megszűnt. A labirintus szent táncá, falakat díszítő festmények, padlón kirakott mozaikok, dísznövénykertészet, logikai fejtörők témája lett. Mindez Théra és Kréta szigetéről indult – mások szerint, az egyiptomi óbirodalomból, amelynek híres építőmestere alkotta meg a krétai labirintust – amely civilizációt egyesek a legendás Atlantisszal azonosítanak. Az egyiptomi 18. dinasztia feljegyzéseiből tudható, hogy „Keftiu” ahogy ők nevezték Minósz király birodalmát, gazdasági és diplomáciai módszerekkel gyakorolta befolyását a Holt-tengertől, Görögország-Krétán át Felső- és Alsó-Egyiptomig. Több mint 1500 évvel a Római Birodalom előtt a minósziak olyan vízvezetéseket, gátakat építettek, hogy azt a Birodalom is megirigyelné. Thérán és Krétán vannak zuhanyzók, vízöblítékes vécék és központi fűtés. Valószínűleg ők készítették a világ első ismert analóg számítógépét. Az ún. Antikithéra-szerkezetet egy elsüllyedt hajó roncsaiban találták, és ki lehet vele számítani például a Hold fázisait a jelenben, a múltban és a jövőben. Ha nincs az i.e. 1628-as kitörés, másként alakul a történelem, hiszen a minósziak megsejtették az aerodinamika alapjait – lásd Daidalos és Ikarosz ősi görög mondája – ők lennének mostanra a civilizáció alapjai, nem Róma. Ilyen messziről indulva mára talán már a csillagok felé indulna a minószi kultúra. Ha! A thérai csapás, amely elpusztított valamit, ami a legjobb úton volt a levegőbe és a csillagok felé, 24000 megatonna erejű volt, 200 köbkilométernyi sziklát változtatott gőzzé, hamuvá. Ez olyan erőhatás, ami fölé egy termonukleáris világháború összes felrobbantott atomtöltetével! A Vesuvius 79-es kitörése, amely ránk örököltette Pompeit és Herculaneumot, 24 megatonnás volt, azaz a thérai ezredrésze! Érdekesképpen: a kréta-kori, dinógyilkos aszteroida becsapódás a számítások szerint 1347 millió megatonnás volt, 56000 szerese a Théra vulkán robbanásának! Ráadásul a Mexikói-öbölben Haraldur Sigurdsson vezetésével végzett mélytengeri fúrások (erre a helyre zuhant az űrszikla) bebizonyították, hogy az ottani sziklák kénben gazdagok! Úgy vélem, ehhez már nincs mit hozzáfűzni! Az ilyen összehasonlítások a képzelet csődöt mond, ezt már elképzelni se bírjuk...

Visszatérve Minószhoz, a thérai kitörés után felemelkedő görög birodalom volt paradox módon a minószi örökség pusztítója, de megőrzője is, mint ahogy a Római Birodalom, a minószi-görög kultúra őrzője és pusztítója lett. Azért e kettség, mert közben a felemelkedő birodalmak átvették elődeik vívmányait, azokat a maguk képerre formálták, saját-szubjektív szűrőikenszűrték meg, hogy végül eljusson hozzánk, pl. kastélyok sövényeibe nyírott, bonyolult alakzatok, vagy templomok mozaikberakásaként, freskójaként. Mi is hát a labirintus?

Haraldur Sigurdsson kutató érdekesebb kutatási területei: Kréta-Tercier határvonal, Pompei-Herculaneum, Titanic, New York zéró pont.

Anélkül, hogy etnológiai értekezésekbe bonyolódnánk, meghatározhatjuk egy egyszerű, bár nem tökéletes fogalommal: akadályozott utazás. Hogy hová? A mélybe, a túoldalra, az alvilágba – ahol a holtak lelkei porral táplálkoznak, az újjászületésbe (a labirintusok közepe egyben börtön is, ahová a holt lélek kerül, míg az újjászületés fénye kivezeti a külvilágba, immár veszélytelenül az életben maradottakra, mert az új út kitörölte előző lényét), az átalakulás-megvilágosodásba, „*iter mysticum*” ez, az emberiség egyik legősibb rítusa, amivel uralni akarja maga körül a világot. Aki elmélyülten tanulmányozni kezdi a labirintust, az maga is kicsit Thézeusszá válik, aki a mélységben bolyong, épp ezért most nem is merülök bele az „útvesztő” további elemzésébe...

A minőszi civilizáció tehát eltűnt a feledésben, öröklül hagyva ránk a bika-ember véres, mégis felemelő-örök mítosztát.

Pompei története dióhéjban

Pompei felemelkedése egybeesik az Itáliai-félszigeten kinyújtózó birodalmak konfliktusaival. A kezdetet a görögök képviselték, amikor az i.e. 8. században a szicíliai partokon, majd Dél-Itáliában megvetették a lábuk. Hozzájuk csatlakoztak az etruszkok. A két hódító itt egy magánál kezdetlegesebb kultúrfokon álló népet, az oszkokat talált. A görögök Opikoi-nak, míg később a rómaiak Osci-nak nevezték őket. Pompei nem csupán a nevet kapta az oszoktól – az Oszk pompe szóból –, hanem a városképeinek alapjait is. A görögök nem igazán a hódításra, hanem a szerteágazó gazdasági kapcsolatokra helyezték a hangsúlyt. Az etruszkok viszont birtokolni akartak, így a város etruszk fennhatóság alá került. Ekkor épült egy kezdetleges védőfal a város köré, amit később többször is megerősítettek, átépítettek. Az uralmuk azonban nem tartott sokáig, i.e. 506-ban Ariciánál vereséget szenvedtek a görögöktől. Az etruszk civilizáción feltörekvő itáliai népcsoportok azonban lassan kiszorították mindenkit a félszigetről, megkezdődött a Római Birodalom születése. Kezdetben az italicus népcsoporthoz tartozó samnisoké lett a város, igazából őket tekinthetjük Pompei, a Város alapítóinak. Amikor elfoglalták „falut”, a régi lakókat vagy elűzték, vagy uralmuk alá hajtották. Az i.e. 5. századtól a samnisok italicus korszakában a korábbi hegylakók(!) békés városlakókká

Művészettörténeti ikon: a 74-es év Pompei polgármestere: Paquius Proculus, és neje. Tisztesség és jó kenyér

váltak, elsősorban az etruszk színezetű urbanizáció jegyében. Az i.e. 3. századtól azonban a hellénizmus hatása nagy. A város samnis korszakában zajlott le Pürrhosz itáliai hadjárata, és Róma győzelmei a görögökkel és punokkal vívott háborúban, melynek eredménye a Dél-Itália feletti hegemonia. A samnisok és Róma közti konfliktus a Latium, és Campania északi részeinek határkérdései miatt robbant ki. Azonban a konfliktus igazi tétje ezen jóval túlmutatott, a végcél: egész Itália fölötti uralom. Erre a samnisoknak, akik Rómánál nagyobb területtel bírtak, kemények voltak és harciasak, ugyanolyan esélye volt, mint a Tiberis-parti városállamnak. Három súlyos háború (i.e. 342-290) Róma győzelmével ért véget. A samnisok ezután szövetségesei lettek Rómának. Mivel e háborúskodásokban Pompei szerepe inkább passzív volt (apró csatározások), így a római megszállás sem volt súlyos, gyakorlatilag szövetségesként élvezte a békét, és megőrizte autonómiáját.

I.e. 91-ben Róma itáliai szövetségesei, élükön a samnisokkal, fellázadtak, és háborúba indultak a római polgárjog megszerzéséért. Ez arra vezethető vissza, hogy Rómának szokása volt elnyomni és kizsákmányolni a „szövetségeseit”. Ezzel kezdetét vette a szövetséges háború, ami Róma belső háború közül a legelkeseredettebb és legvéresebb volt. A hősiessen harcoló samnisok nagy veszteségeket okoztak vitathatatlanul fölényben lévő Köztársaságnak. A háborúban ugyan Róma győzött, ám ez paradox módon azzal járt, hogy egész Itáliára kiterjesztették a polgárjogokat. Később egy polgárháborúba torkolló felkeléshez a campaniaiak, és köztük Pompei is csatlakozott. (I.e. 82) Pompei a 79-es kitörésig ekkor lépett utoljára a történelem színpadára. Amikor a harcok súlypontja Campaniába helyeződött át, a rómaiak megostromolták a várost. A város ostromát egy gyilkosság árán a későbbi diktátor, Cornelius Sulla vette át. Ettől kezdve Pompei sorsa hozzá kapcsolódott. A város szívesen védekezett, ebből az időszakból származnak az egyébként vitatott „eituns” feliratok, melyek arról tanúskodnak, hogy a védők az elbarikádozott útvonalak miatt gondosan megszervezték a csapatok felvonulását. Az egyik így szól: „...ez az útja azoknak, akik a 10., 11. torony közötti részre mennek, ahol T. Fisanus, Oppius fia parancsnok!” A dél-campaniai felkelők vezérét Sulla egy csatában megölte, így a hősiessen védekező város felmentési kísérlete elveszett. Az ostrom nyomai ma is láthatóak a falakon, és a régészek megtalálták Sulla nem egy kőlövedékét is. A túlerővel szemben a város nem sokáig tarthatott ki, bár furcsamód annak sincs nyoma, hogy elesett volna. Lehetséges, hogy csellet, illetve árulással vették be, nagyobb rombolás nélkül, de az is lehet, hogy akkor tette le a fegyvert, amikor véget ért a szövetségi háború. Sulla a mithridatesi háborúból visszatérve korlátlan hatalmú dictacorként letelepítette a megbízható „veteranusait”. Pompei-nek is kijutott a jóból, így lett a város római colonia. A colonia szervezője a dictacor unokaöccse, Publius Sulla volt, őt noha a colonizálás kisebb zökkenőkkel rendben folyt, később bevándolták, és a védelmét Cicero látta el...fel is mentették. A colonizációarégilakókésajövevényekegyüttműködésével kiegyensúlyozottan lezajlott, így nem volt akadálya többé a város romanizációjának. A latin nyelv kizárólagossá válása után az őslakos samnisok és a rómaiak közösen alakították ki a város új vezető rétegét. Ezután a védőfalak egy részét lebontották, és a város kényelmesen elterpeszkedett a Vesuvius oldalában. A colonizáció után a város közjogistátusa „Colonia Cornelia Veneria Pompeianorum” lett. Ez nagyon magas polc. A közélet ugyanúgy zajlott, mint bárhol a Birodalomban. A közjogi tisztviselők csak szabad születésű, vagyonos emberek lehettek, mivel a státust viselők semmilyen díjazásban nem részesültek, viszont annál több kiadásuk volt! Pl. a megválasztások után – az egyik megmaradt felirat tanúsága szerint – borsos összeget, 10.000 sestertiumot kellett befizetniük a város kasszájába! (Ó boldog idők!) Továbbá elvárták tőlük,

hogyan a hivatali idejükben a városnak adakozzanak, középületeit renoválják, újakat építsenek, játékokat, látványosságokat rendezzenek a saját vagyonukból!

Ha már játékok, a pompeii amfiteátrum 20 000 férőhelyes. Nem csak Pompei lakosai értek el, de a Hercules védelme alatt álló testvérváros, a kisebb Herculaneum népeisége is! A pompeii amfiteátrumban egy falfirkán a város egyik becsületes emberének a 74 –es évében duumvir-rá, azaz polgármesterré választását nyugtázza egy felirat: „Paquium Proculum duumvirum iure dicundo dignum rei publicae universi Pompeiani fecerunt”. Ő egy pék volt, aki nem csak becsületes volt, de kiváló, keresett kenyeret sütött. Paquius Proculus-t és feleségét ábrázoló freskót a művészettörténetben a római arcképfestés mintájaként tanítják. Pompei testvérvárosa, Herculaneum leggazdagabb kereskedői közt szép számmal akadnak egykori gladiátorok és felszabadított rabzolgák is.

Vulcanus nemzette a tüzes szörny Cacust, akit Hercules megölt. Róla neveztek el a városukat a herculaneumiak. Ő volt a védőszentjük. Herculaneum a Vezúv lábánál, egy terasz-szerű helyen, egy a tengerbe nyúló hegyfokot alkotó helyen épült. A tengerhez közeli sávban kitűnő éghajlati viszonyok, és termékeny, vulkanikus földje okán a város az egyik legvirágzóbb campaniai település lett. Az örök város – Róma – gazdag lakói sorra építették itt a fényűző villákat. Herculaneum görög eredetű, első, a campaniai tengerpart menti terjeszkedési időszakában védőkikötője, és Pompeihez hasonlóan, Héraklész mítoszához kötött előretolt görög helyőrsége volt.

Apokalipszis 79

Amikor a minőszi civilizáció a pokolra szállt – istenek alkonya? – ősz volt, ezt megállapították a grönlandi jégben talált üvegszemcsékből, a föld vén fáinak fagysérült évgyűrűiből és sok másból. Midőn 1727 évvel később a római városokat egy összehasonlíthatatlanul kisebb, de az újabb 1866 évvel későbbi nagy robbanáshoz képest – amitől karnyújtásnyira került a világvége – gigászi kitörés eltemette a lakóival együtt, nyár volt. Augusztus 24-e, Jupiter napja. (A rómaiak a hét napjait a következőképpen nevezték: Hold, Mars, Merkúr, Jupiter, Vénusz, Szaturnusz, Nap.) Pompei városa délnyugati irányban 11 km-re volt a Vezúv csúcsától, míg Herculaneum nyugati irányban 7 km-re. Pompei pont a kihullás közepén volt, míg a testvérvárosa kívül esett ezen – állapította meg Haraldur Sigurdsson, aki részletesen rekonstruálta a kitörés menetét. Az olvadt kőzet „tajtékosodása” azt mutatja, hogy a gáztartalmú kőzet 660 m/s sebességgel hagyta el a krátert, ami a hangsebesség kétszerese. Ez még erősödött is. Odafönn, a jelenkori szuperszonikus röpkék útvonalánál kétszer magasabban, a sztratoszféra szelek szétszaggatták, és Pompei felé fújták. Az eleinte hóesésre emlékeztető kihullás begorombult, és az ártalmatlannak tűnő levegős salak, a habkő kezdett hullani. Ez az egyetlen kőfajta, ami lebeg a vízen, nem süllyed el. De ez a fura szivacszerűen könnyű kő 197 km/óra sebessé-

get ért el, átszakította a tetőket, de a koponyákat is. Az ember formájú gipszalakok mozdulatai árulkodóak: párnákat és takarókat szorítottak a fejükre. Miközben Pompei megismerte a „sötétség déiben”-t, testvérvárosára, Herculaneumra még órákig nem esett egy szem hamu sem! Mára részben feltárták a Pompeiből kivezető utakat. Annyi csontváz van ott, olyan vastagságban, hogy az már szinte geológiai réteg. Ebből is látható: Pompei lakosai-ból, nagyon keveseknek, talán akik a 23-ról 24-re virradó éjszakai első mordulásra úgy döntöttek, hogy lelépnek, csak nekik volt esélyük a túlélésre. 2001-ig a régészek 1044 csontvázat találtak a város területén. Tehát a kb. 20.000-es lakosság nagy része elmenekült. Minden új feltárásnál a városon kívül, minden útépitéskor, pompeiiak csontjait találják az ásók. Már sok megvan, még sok hiányzik. A városon kívül, egy villában találtak rá egy nő megkövült csontjaira, egy kád mellett, amiben ezüst tárgyak voltak. Egy kupára zsákokat szorongató csontvázakat véstek, és mindegyiket elnevezték egy halott filozófusról. Epikurosz egy kutyaival áll egy asztal mellett, ahonnan – úgy tűnik, egy süteményt csen éppen el – a kutya pedig ugat. A kutya alá ezeket a szavakat cízel-lették: „Ma örülj, ha vágyasz örülni, a holnap bizonytalan” No comment.

Egy kutya gipzöntvénye Pompeiből.

A kitörés folyamán az idősebb Plinius tengerenagy a flottájával kifizott a nápolyi öbölbe, először azért, hogy közelről tanulmányozza a természeti tüneményt, amikor rádöbbsent a katasztrófa méreteire, akkor pedig menteni igyekezett az embereket. Nem sikerült a nemes terv, mivel a víz felszínén olyan mennyiségű habkő úszott, hogy hajózhatatlanná vált az öböl, a tengerenagy úgy érezte, mintha sárban próbálna meg haladni, így kénytelen volt visszafordulni. A magma először másodpercenként 1000 tonnás tömegben repült fel az égbe, és ez még fokozódott. Mindezt világosan kiolvasták a geológusok és régészek mára a rétegekből. Az igazi nagy baj akkor vette kezdetét, amikor a kb. derékmagasságig érő fehér habkővet kezdte felváltani a szürke. Az addigi magma fehér, több oldott vizet tartalmaz, és „hűvösebb” attól a rétegtől, aminek tetején úszott, mint tejszín a kávéban. A következő láva, a szürke-„száraz”, de olyan akár a Szahara, és telítve van folyékony gázokkal. Az egyre dühösebben lövellő magmafelhő kikezdi a vulkán torkát, erodálja azt. Az erupciós felhő, a sztratoszférába repülő láva elveszíti egyensúlyi helyzetét, és a felhő összeomlik. Ilyesmit csak a legújabb korban éltek túl emberek, annak közelében, amikor helikopterről filmelték az eseményt. Akkoriban az embereknek fogalmuk sem volt olyanokról, hogy epicentrum, meg hatósugár. Pedig benne voltak. Az oszlop részei, végül maga az oszlop összesen hatszor zuhant vissza. Eddig a robbanás ereje és a folyamatosan kirepülő magma irányította az eseményeket. Amikor az egyensúly meggyengült, diadalmasan átvette a hatalmat a gravitáció. Hajnalban, az első leomlás olyan volt, mint egy fordított atombomba. Minden vulkáni szemcse, a

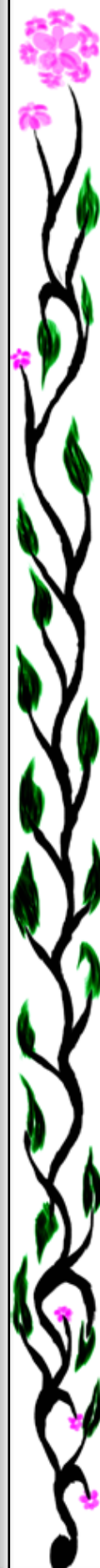
homoktól a labda méretűig légcsavarszelet húzott maga után. A billió nagyságrendű légcsavarszelek tovább növelték a pusztító erőt. A földhöz csapódó felhő egy gravitációs bomba, tűz, ami folyik. A por és gáz elegy ötször forróbb a tengervíz gőzénél, izzik, akár a nyersvas. Három-négy perc alatt száguldja át a vulkántól 7 km-re fekvő Herculaneum-ig a távot. De lehet, hogy csak kettő perc volt az egész. A város lakói vélhetően ezen rövid idő alatt felfogták, hogy nincs menekvés, a közeledő felhő ezt félreérthetetlenül megmutatta. A herculaneum-i csónakházban talált csontvázak helyzete erről árulkodik, az emberek tudták, mi fog velük történni. Az áldozatok arccal a csónakház fala felé fordultak, és vártak. Nem akarták látni, amikor a 33 km-es magasságból elindult izzó felhő hozzájuk ér. A csónakházban 300 ember halt meg így. Amikor a felhő be-robbant oda, a hőmérséklete meghaladta a termális sokkot, azt a hőfokot, amely Hiro-simában, 300 méterre az epicentrumtól, elgőzölte az embereket. De csak egy pillanatig. Elpárolgott a hús, a csontokat kifőzte a felhő. Egyikük sem szenvedett. A vulkáni felbomlás gyorsabb volt a gondolatnál, az idegek megsemmisültek, mielőtt továbbíthatták volna a fájdalmat. Az emberi test több mint 70%-a víz, ez a felszabadult víz lehűtötte a felhőt, és a következő öt másodpercben kristályos bazalt- és gránithóvihar tombolt a csónakházban, ami olyan volt, mint egy hőcserélő. A hőjének 80%-át vesztett kondenzátum lerakódott a csontokra, megkövült minden. Eltelt 5 másodperc, jött a következő adag hamu. Ez is leülepedett, épp úgy, mint geológiában tanított évmilliók üledékképződés. Csak itt néhány másodperc elég. A kőzetrétegek gyors kialakulására van jelenkori példa is. A St. Helens hegy 1980-as kitörése után, ami jóval kisebb volt a Vezúv 79-es robbanásánál, a terep pont úgy nézett ki, mintha évmilliók óta zavartalanul folyt volna az üledékképződés. Még kövületek is voltak benne, balszerecsés állatok csontjai. Herculaneum-ot az első felhő ölte meg éjjel, Pompei-t meg a negyedik, ami végigszáguldott a városon, betemetve azt. Ez a felhő az elsőhöz képest „hideg” volt, de azonnal ölt, ekkor keletkeztek azok a csontmezők, amelyeket manapság találunk meg Pompei környékén a régészek. A pompeii habkő és hamu laza és viszonylag hideg, de emeletnyi mély. Herculaneum elsőre kőkemény mázt kapott, ami ellenáll a vésőnek is. Hajnali egykor átsöpört a második felhő a városon, és a következő órákban a kitörés erősödésével a város végképp eltűnik a szem elől. 6 óra 30-kor a harmadik felhő végigperzselt a Herculaneum és Pompei közötti területet, megölve mindent, és mindenkit ott. Pompeiből a lakosainak 90%-a kijutott, mire leomlott a negyedik felhő.

Ennek hőmérséklete alig kétszerese a víz forráspontjának. A pompeiiiek dél felé menekültek, ma is ott vannak valahol. Ez a hamu nem párologtatja el a húst, hanem rátapad mindenre, ruhára, hajra, és megköt. Így keletkeztek azok az üregek, amelyeket több mint ezer év múlva a régészek gipsszel öntenek majd ki. A hatodik, sugárirányú felhő, reggel nyolc felé rakódik le, emellett, Herculaneumra a kitörés végén még egy utólagos kihullás rakódik, 6 emelet mélyen eltemetve a várost. Pompei 3,6 méterre van a föld alatt...

Ez hát a tragédia lefolyása, dióhéjban, nagyon-nagyon leegyszerűsítve. Az ember, ha megpróbál egy kimerítően részletes, könyvnyi terjedelmű elemzésből keresztmetszetet adni, persze erősen rövidíteni kényszerül. Egy olasz film is ezt tette, bár az én véleményem az, hogy némileg eltűzöttan. A „Pompei pusztulása” címét igazolva csak Pompeivel foglalkozik, meg sem említi a testvérvárosát, és úgy mutatja be a pusztulást, ahogy az biztosan nem történhetett. Az izzó vulkanikus felhő ebben a filmben Pompeit éri Plinius tengernagy pedig tiszta tengeren hajózik, csak azért fordulva vissza, mert egy kő kilyukasztja a hajótestet. A film különben szép és jó, külön érdekes, hogy egy magyar színész is játszik benne. Herculaneummal kapcsolatban egyébként úgy látszik erősen tartja magát az a téves vélemény, miszerint a várost iszapfolyás temette el. Erre vezetik vissza a megmaradt fagerendákat. Elsőre logikus, ám az a helyzet, hogy bebizonyosodott: éppen a vulkáni felhő konzerválta a fát, papírt, szövetet, ételt, pont azzal, hogy megsütötte, és rögtön megkövesítette. Ez az iszapos tévképzet makacs, de a vulkanológia és a geológia cáfolja. Nem volt iszap, hat erupciós oszlop volt, amelyek sorban egymás után, amikor elvesztették egyensúlyuk, leomlottak. Fentebb már Herculaneum, ezen a köztudatban furcsán mellőzött város pusztulásakor megemlítettem az atombombát. A lezuhanó erupciós oszlopot, vagy a másik nevén piroklastikus ömlést hasonlítottam forrásaim nyomán egy fordított nukleáris robbanáshoz. A két esemény, noha hatásaiban

hasonlít, természetesen merőben más mégis. A legfontosabb különbség a nagyság, és erőhatás. Ha összehasonlítjuk a '94. augusztus 6-án és 9-én felrobbant Hirosimai Nagaszaki bombákat a 79-es kitöréssel, akkor a Vezúv a palmaág! A két japán várost elpusztító bomba 10-24 kilotonnás volt. A Vezúv 79 augusztus 24-én 24 megatonnás! Azonban a 9-i robbanás után már javában dolgoztak amerikai tudósok a magyar származású Teller Ede vezetésével a Vezúv-osztályú bombán. Hamarosan meg is lett! Midőn e cikk írásában e résznél tartok éppen augusztus 7-e van, egy nappal Hiroshima évfordulója után és két

nappal Nagaszakié előtt. Ezek a dátumok jelentik azt a határköt, ami előtt – akik akkoriban már éltek – nyugodtan alhattak. Tudták, történjen bármilyen szörnyűség, háborúk, katasztrófák, minden nem pusztulhat el. 1945. augusztus 6-a után ez a régi bizonyosság megszűnt, olyan új korszak köszöntött be, amiben a Pompeiben lelt serleg-felirat: „Ma örülj, ha vágysz örülni, a holnap bizonytalan” új, szörnyű sejtellemmel telített értelmet nyert. A másik fontos különbség, hogy a Vezúv, ha aktív, ha nem, a természet műve, az atombomba pedig az emberi elme szörnyűsége találmánya. 1945 júliusában egy tudós az új-mexikói sivatagban fogadást ajánlott arra, hogy a bomba, ha felrobban, lángra lobbantja a légkört, elpusztítja Új-Mexikót, de talán az egész világot, ezek külön-külön fogadási tételek voltak. 16-ára virradóan, hajnali 5:29-kor a világ örökre megváltozott.

Radiophonicum instrumentum

Atomius Hydrogen Pyrobulus

Pyrobulum Atomikum

A rádió, az atombomba és a hidrogénbomba latinul

A Jelenések könyve

„...Vesuvius hegyéből több helyen széles lángnyelvek és magas tűzoszlopok csaptak fel; vakító fényüket még növelte az éjszaka sötétsége...” (ifjabb Plinius)

„Jel 9.1 „Az ötödik angyal is megfújta a harsonát. Erre egy csillagot láttam, amint az égből a földre zuhant. Nála volt a mélység kútjának kulcsa.

Jel 9.2 Megnyitotta az alvilágot, a kútból füst szállt fel, amilyen a nagy kohó füstje. A nap és az égből elsötétedett a kút füstjétől.

Jel 10.1 Ekkor láttam, hogy egy másik hatalmas angyal száll le az égből. Felhő övezte, és szivárvány ívelt a feje fölött, arca ragyogott, mint a Nap, lába meg izzott, mint a tűzoszlop.”

(Jelenések könyve)

A vulkánok, Isten kohói, melyek paradox módon egyszerre teremtenek s pusztítanak. A mélytengeri árkokban, a hidrotermikus kürtőkben olyan típusú élet tenyészik, ami idefönn elképzelhetetlen. Ez az élet a bizonyíték arra, hogy a világmindenségben nem vagyunk egyedül. Mert ez az élet odalel nem oxigén alapú, nincs napfény, és borzalmas a nyomás. Mégis élet. A mély tengerek vulkánjai teremtették ezt az életet. Pompeit és Herculaneum-ot pedig elpusztította a „Vesuvius”, hogy aztán feltámadhassanak az örökkévalóban. A fehéren izzó hamu, az apokalipszis tüze szénné perzsel mindent, de ami szénné válik, az elpusztíthatatlan. Azt hiszem, ha nincs az i.e.1628-as kitérés Théra-Szantorin szigetén, mely a korokkal ködösülő emberi emlékezet legnagyobb robbanása volt, Augustus császár idejére leszállt volna az emberi lény a Holdra!

Talán sosem bizonyosodunk meg róla 100%-ban, hogy volt-e, és milyen hatással a bibliai Jelenések könyvére a 79-es apokalipszis. Sokan azt gondolják, hogy igenis volt. Nem ez lenne az első, de az utolsó alkalom se, ha a földkéreg mozgásai, a kontinentális lemezek ütközései, a föld mélyének kiszámíthatatlan akciói növelték a látomásos, apokaliptikus irodalom terjedelmét.

Az ifjabb Plinius 25 évvel később írta meg a beszámolóját, Tacitushoz, a történészhez a Vezúv kitéréséről. Ez szinte már tudományosnak minősíthető leírás hátborzongatóan visszhangzik majd később Máté, Lukács és János evangéliumaiban.

„...Vesuvius hegyéből több helyen széles lángnyelvek és magas tűzoszlopok csaptak fel; vakító fényüket még növelte az éjszaka sötétsége...” (Plinius)

„Jel 6.12 Amikor feltörte a hatodik pecsétet, láttam, hogy nagy földrengés támadt. A Nap olyan fekete lett, mint a szőrzsák, a Hold pedig olyan, mint a vér.”

(Jelenések könyve)

„Ekkor felhangzott az asszonyok jajveszékése, gyermekek siránkozása, férfiak kiáltóása: egyesek szüleiket, mások gyermekeiket vagy házastársukat szólították, vagy hangjukról lassan felismerték; egyesek a maguk baján, mások szeretteik sorsán siránkoztak; akadtak olyanok is, akik halálfélelmükben a halálért esedeztek, sokan az égi istenek felé nyújtogatták karjukat, sokan mások azt hangoztatták, hogy nincsenek már sehol sem istenek, és rászakadt a világra az a bizonyos utolsó, örökké tartó éjszaka.” (Plinius)

220 esztendővel később Euszebiosz püspök nagy reverenciával emlegeti Pliniust. Az ő levelei az egyedüliek, melyek megmaradtak a kortárs beszámolók közül. A többi, vélhetően több száz szemtanú, túlélő elbeszélése elveszett. Az egyház a legkeményebb időkben is jó szemmel nézte az ifjabb Pliniust, bár az istentelen bálványimádó volt. Bithnia kormányzójaként közben járt a keresztények – akkor még hitújító szekta – érdekében Traianus császárnál, mivel nem találta gonosznak őket. Leírta, hogy hajnalban kelnek, imádkoznak, himnuszokat énekelnek a Krisztus istenhez, tanításaik tiltják a gyilkosságot, lopást, házasságtörést és egyebet. Írásait akkor sem tették indexre, nem égették el, mint istentelen dolgot, amikor a kereszténység egyeduralgó lett. Így lehetséges, hogy egyedülként ránk maradt az ő tanúskodása. Alexandria elveszett, Róma elveszett, sok-sok remekmű pernyévé vált, de Pliniust másolták, terjesztették egy évezreden át, s még utána is...

Irodalom-zene

Pompei felfedezése az 1594-es évben, majd hosszú szünet után, gyakorlatilag az újrafelfedezés és ásatás 1738-ban a modern régészet kezdetét jelenti. A téma szinte azonnal meghihlette a regényírókat és történelmi összefoglalók elkövetőit. A leghíresebb közülük Edward Bulwer-Lytton, akinek műve németül 1879-ben jelent meg, ez szolgál a '987-es magyar kiadás alapjául. Itt ragadom meg az alkalmat, hogy megemlítem, Lytton írt egy félelmetes kísértettörténetet is, mely az angol rózsakeresztis titkos társaság különös tana alapján íródott... szerintem legalábbis. A történet magyar címe: Kísértetjárás, az eredeti pedig: The hauntings and the haunted. A 21 rémes történet c. kötetben jelent meg. Ezek a furcsa klubok-társaságok a jelenkori emberből szükegszerűen kialakuló felsőbbrendű ember eljövételét kutatták. Szerintük az ember egy báb, amiből a jövő különös, nagy hatalmú lény születik majd meg. Visszatérve a regényre, a sötét mágia, a tiszta szellem küzdelme, romantika és ráció, különös himnuszok-imák. Tudott valamit ez a Lytton. A könyve meghihlette a hazai képregény egyik legnagyob mesterét, Zorád Ernőt, aki egy lenyűgöző képregényt rajzolt belőle. A képfolyam többször ment sorozatban a Fülesben, később meg lehetett venni színes, nagy alakú füzetben is.

Aki nem kedveli Lytton kissé régies stílusát, és az újabb tudományos eredmények alapján megírt történelmi kalandra vágyik, annak tiszta szívvel ajánlom Robert Harris „Pompeji” c. művét, amely képet ad egy ókori vízvezeték-szerelő munkájáról, valamint Pompei életéről-haláláról, úgy, ahogy azt ma elképzeljük. Harris könyvében nincs szó az állítólagos iszapról, ellenben a Herculaneumot beborító vulkáni felhő egyszerű, de plasztikus leírását kapjuk. Az olvasóban, ha felmerül az igény némi romantizmusra – Lytton után – itt is kap, de csak annyit, ami nem rombolja a regény tempóját.

Phillip Vandenberg regénye, „A Pompeji jóslatok” egy

felszabadított rabszolga kalandjait meséli el, akinek egykori urát a kitörés előtti nagy földrengés (i.sz. 62 február 15) okozta zűrzavarban valaki meggyilkolja. A szabaddá vált Lucius Rómába megy világot látni, s gazdag emberként tér vissza Pompeibe. Meg akarja tudni, ki ölte meg a jötevőjét. Így aztán van egyfajta nyomozás-bosszútörténet motívum is. Még a Sybilla-jóslatok is szerepet kapnak, melyekben állítólag le vagyon írva: Róma alapítását követő 832. évben Vénusz kertjének legkedvesebb gyümölcse el fog pusztulni... A szerzőt egy Pompeiben kiöntött gipszfigura ihlette meg, aki még a halálban is nevet... gúnyosan.

Legvégül inkább szó szerinti szövegkiemelésekkel rovom le a tiszteletemet egy fantasztikus videónak, a Pink Floyd 1971-es filmjének, a <http://www.cspv.hu/03/57/pompei/> blogról. A szerző megtakarítja nekem a fáradságos hozsánázás szellemi erőfeszítéseit. Fogadd érte hálámat!

„A Pompeii koncert egy igazán elképesztő Pink Floyd élmény, valószínűleg a létező leg-pink-floydabb Pink Floyd anyag, ami ma elérhető. Úgy jött létre, hogy a film rendezője, és kitalálótora (ugyanúgy, mint ma is a videoklipeknél, ahol a rendező

Falfreskó Herculaneumból

nemcsak rendezi, de ki is találja a videót) Adrian Maben megkereste a Pink Floyd-ot, hogy szívesen csinálna egy Pink Floyd-filmet. Azt még nem tudta, hogy mit akar, csak azt, hogy mit nem. Nem akart koncertfilmet... „anti-Woodstock” filmet akart, közönség nélkül.

Kicsivel később aztán a barátjával Olaszországban vakációzott, és Pompei abszolút rajta volt a turista-menüjükön. Egyik este, amikor a pénztárcáját hiába kereste, rádöbent, hogy valószínűleg ott eshetett ki a zsebéből az amfiteátrumban, ezért visszament. Éjszaka, nyár, csillagok, egy elpusztult város kövei, Adrian Maben rájött, hogy megtalálta, amit keresett: élő koncert egy üres ókori stadionban, közönség nélkül, nemcsak zseniális ötlet, de valami olyasmi is, ami a Pink Floyd

zenéjéhez nagyon-nagyon illik. Így jött létre a láthatatlan koncert.

...maga a koncertfilm abszolút zseniális, és ne feledjük, a Pink Floyd srácok nem voltak hajlandók play-back zenélni, ennek a gondolatát is visszautasították, tehát mindaz, amit látunk, tényleg élő, és ezt abszolút érezni is lehet. Ez a jó az igazi művészetben, hogy amíg a kicsivel kevésbé jó dolgokon csúnyán ki tud fogni az idő, nevetségessé válhatnak, addig az igazi dolgok 30 év távlatából is ugyanúgy ütnek. Ahogyan ott gitározik a kölyök David Gilmore, félmeztelenül az amfiteátrumban, ahogy ott zenélnék a tűző napon, ahogy látjuk az ott dolgozó operatőröket, roppant különös és hátborzongatóan édes élményben lehet részünk.

Vagy később, amikor a One Of These Days c. számot már sötétedés után játsszák el, eszméletlen jó, a szerencsés néző, most, itt az utókorban nem tud szóhoz jutni, annyira magával ragadja az a pillanat, ott 1971-ben. Ez az élmény pont a fordítottja annak, amikor egy politikus meghal, és utána folyton bevágnak a tévében részleteket róla, ahogy beszél, meg ilyenek, és mi zavarban vagyunk, mert az illető politikus pontosan ugyanúgy fest, mintha élne. Ez a koncertfilm, így DVD formátumban pont az ellenkező élményt adja. Úgy érezzük, mintha ott lennénk, de az is egymillió százalék, hogy nem lehetünk ott, tehát tudatában vagyunk a távolságnak. Nézzük és hallgatjuk ezeket a „srácokat”, a világ nagy zenészeinek e tiszteletbeli példányait, és abszolút ott vagyunk ezek a koncertek. Ott vagyunk egy olyan koncerten, aminek ott és akkor nulla darab nézője volt (leszámítva 6-8 környékbeli kissrácot, akik elbújhatnak). Olyan ez, mint a kávé, amit a tengerbe öntenek világoáltságkor, csak itt nem anyagi érdektelenség az ok, és nem is megy se kárba, sem pocskéba. Ez sokkal inkább egy áldozat az isteneknek, az időnek, egy látszólag értelmetlenül elpazarolt példány, egy palackposta, aminek a vonal másik végén mi, nézők vagyunk a kedvezményezettjei.”

Források:

Internet,
Révay József: Százarcú ókor,
Charles Pellegrino: A Vezúv kísértetei,
Castiglione László: Pompeji,
Paolo Santarcangeli: Labirintusok könyve.

A Live at Pompeiről az idézet: <http://www.cspv.hu/03/57/pompei/>

Homoergaster

Két elnök, két augusztusi nyilatkozat

Carter elnök 59. sz. direktívája az Amerikai Egyesült Államok új, nukleáris elrettentési stratégiájáról – 1980. augusztus 6., részletek

„A nukleáris csapások legfontosabb célpontjai a szovjet katonai erők és az ország politikai, illetve katonai vezető központjai lesznek... az amerikai nukleáris rakéták és atombombázók ezután is képesek lesznek a szovjet városok és ipari létesítmények lerombolására, de különleges súlyt helyeznek a jövőben arra a képességükre, hogy veszélyeztessék a szovjet vezetés által legértékesebbnek tartott katonai célpontokat, valamint a vezetésnek azt a képességét, hogy a háború kezdete után is ellenőrizze a helyzetet... Az Egyesült Államok vezetőinek pedig meg kell őrizni képességüket a katonai erőkkel való kapcsolattartásra még egy elhúzódó nukleáris háború körülményei között is...”

Reagan elnök beszéde az Amerikai légió konvencióján – 1983. augusztus 23., részletek

„...A múltban súlyos árat fizettünk a határozatlansággért és a hanyagságért – azért az egyoldalú önkorlátozásért, amit sohasem viszonzott a túlsó oldal. Ennek eredményeként előállt egyensúlyhiány gyengítette nukleáris elrettentő erőnk hitelét – azét az elrettentő erőét, amely a leghatalmasabb bástyája volt a békének a háború utáni időszakban... a gyengeség azok részéről, akik a szabadságot szeretik, elkerülhetetlenül bajba juttat, mert felbátorítja a béke és szabadság ellenségeit... A béke szép szó, de túl szabadosan használják – néha vissza is élnek vele. Ahogy már korábban említettem, a béke cél, nem politika. Aki nem érti ezt meg, magát sodorja veszélybe...”

Beregi Tamás: Pixelhősök

Beregi Tamás könyve, a Pixelhősök 2010-ben jelent meg a Vince Kiadó gondozásában. Az alcím szerint a számítógépes játékok első ötven évének történetét ismerheti meg az olvasó a több mint négyszáz oldalas könyv végigolvasása során. Ez az ötven év az 1950-es évek hőskorszakától a 2000-es évek elejéig, a videojátékok nagykorúvá válásáig terjedő időszakot öleli fel. A Pixelhősök hiánypótló mű: tudomásom szerint magyarul még nem jelent meg hasonló témájú alkotás. Angolul léteznek játéktörténeti könyvek; igaz, nem túl sok, de az érdeklődő olvasó utána tud nézni a számítógépes és a videojátékok múltjának. Érdekes a Pixelhősök irodalomjegyzékét is átböngészni, itt is találhatunk néhány hasznos művet.

Beregi Tamás számos régi, legendás vagy kevésbé ismert játékprogramot idéz fel a színes képekkel gazdagon illusztrált műben. Az író komoly érdeme, hogy nem csak a külföldi fejlesztésű játékoknak nézett utána, hanem számos magyar vonatkozású témát is ismertet. Olvashatunk a The Last Ninja című játékot készítő magyar fejlesztőkről, a Csokonai Művelődési Központtól, régi, legendás játékujságokról, mint például a Spectrum és a Commodore Világ, és még egy CoVboy-interjú is helyet kapott a könyvben. Számomra ez a rész volt az egyik legérdekesebb, hiszen az angol nyelvű könyvekben nem igazán írnak a magyar fejlesztőkről (vagy ha igen, néha akkor is tévesen).

A könyv böngészése során a harmincas, negyvenes korosztály tagjait erős nosztalgikus érzés foghatja el: gyermekkorunk néha már elfeledett játékait idézhetjük fel az író segítségével. Magyarországon valamikor a nyolcvanas évek közepén kezdtek elterjedni a mikro-számítógép kategóriába tartozó gépek. Az akkori diákok számára nagy élményt jelentett a Commodore vagy a

Sinclair cég gépein történő játék (és persze a BASIC nyelven történő programozás). A nyolcvanas, kilencvenes évek legendás számítógép-gyártó és játékfejlesztő cégeinek többsége már csődbe ment vagy felvásárolták, és ma már csak a Pixelhősökhöz hasonló könyvek emlékeznek meg róluk.

Sajnos néhány kisebb negatívum is feltűnt a könyv olvasása során. Több helyen előfordultak elgépelések, helyesírási hibák, amelyek zavarhatják az olvasót. Találtam néhány szerkesztési hibát is: itt a szavak és a mondatok egymásba érnek, nincsenek közöttük szóközök, ami elég zavaróan hat. A másik negatívum véleményem szerint az, hogy az egyébként vastkos és információban gazdag könyv a vége felé már eléggé kutyafuttában készülhetett. Az embernek olyan érzése van, hogy bizonyos témákra már nem jutott elég idő vagy energia az író részéről. A hazai játéktörténelem ismert csapatai, mint a Digital Reality vagy a Stormregion szerintem többet érdemeltek volna egy nem egészen egy oldalas fejezetnél és egy kétoldalas képösszeállításnál.

A negatívumok ellenére a Pixelhősök kiváló mű: mindenkinek ajánlom, aki egy kicsit is érdeklődik a számítógépes játékok története iránt, vagy régi játékosként retró érzésre vágyik.

Kapitány

Szürkület

A hó vibráló tisztasága
Éjjeli ábrándokkal vegyül,
Felsejlik a szürke ég tánca,
Melyre egy madár repül.

Illatot lélegzik az ambrózia
Szürkület hullámzó tengerében,
S csengő kacajjal a melankólia
Szárnyait suhogtatja éppen.

Szikrázó harmat az égboltról
Gyöngyként hull alant,
Ezüst eső drágakövet szór
Ébredő csillagokra.

Éji titkok s hajnali tisztaság
Immár nem kettő többé,
S a szürkület a harmóniát
Szívében őrzi örökké.

Csillangó

Asztráldémon

Hanyatt dőltem ágyadon, midőn utánam eredtél,
Fényt láttam a szárnyadon, ahogy fölfebém lebegtél.
Szellemtested volt csupán, színes, édes képzet,
Talán nem is létezett, de benne volt az élet.

Lejebb jöttél hirtelen, a szemed izzó láva,
Csak néztelek epekedve, bős csodára várva.
Majd testembe vegyültél, s jött az érzet mélyről,
Megborzongtam, kifeszültem, üvöltve a kéjtől.

A lényed már én voltam, s zuhantunk a mélybe,
Szelviharként repültünk a csillagfényes éjbe.
Üvöltöttem örömben, s vitt az erő messze,
Édes ördög, angyali lény, hosszú még az este!

Belém vegyült asztráldémon, gyönyör, ami izzik,
A hiányod rút szívemben, azóta csak hízik.
Igaz voltál, vagy csak álom, mi volt ez szép dolog?
Fogalmam se lehet róla, de jobban estél, mint a drog!

Norton

